

26
16.06.2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

Барановська Олена Юріївна
(студентка групи ЗМО-18-1)

Bar

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
073 «Менеджмент»)

Допущено до захисту
протокол № 4
від 16.06.2022
зав. кафедри менеджменту
і підприємництва
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

[Signature]

Керівник роботи:

викл. Біляк Т. О.

(наукове звання, прізвище та ініціали)

[Signature]
(підпис)

Рецензент:

к.е.н., доц. Пащенко О. П.

(наукове звання, прізвище та ініціали)

[Signature]
(підпис)

Житомир, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Поняття та чинники впливу на формування інвестиційної привабливості підприємства.....	6
1.2. Система управління формуванням інвестиційної привабливості підприємства.....	14
1.3. Методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства	24
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною привабливістю підприємства.....	37
Висновки до розділу 1	45
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТОВ «ФЕРПЛАСТ-УКРАЇНА».....	47
2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства	47
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства.....	53
2.3. Оцінка системи управління інвестиційною привабливістю підприємства ..	61
2.4. Напрями підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства.....	73
Висновки до розділу 2	88
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	100

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі економічного розвитку України гостро постає питання активізації інвестиційних процесів в країні для підвищення її репутації на міжнародній арені, а також для інтеграції України в світове економічне співтовариство. Тому пріоритетними завданнями уряду в процесі розробки заходів економічного розвитку України має бути стимулювання інвестиційної діяльності та створення сприятливого інвестиційного середовища. Водночас, коли підприємствам бракує власних коштів використовуються застаріле обладнання та технології, перед самими підприємствами постає питання залучення інвестицій, які виступають основним важелем розвитку та розширення виробництва підприємства.

Таким чином, сучасним ринковим умовам притаманна гостра конкуренція за обмежені інвестиційні ресурси і оцінка інвестиційної привабливості підприємства стає актуальним питанням перед інвесторами при прийнятті рішень щодо вкладання коштів в суб'єкт господарювання для забезпечення їх раціонального використання та отримання доходу у майбутньому. Безперечно, управління інвестиційною привабливістю підприємств здійснюється у чітко визначеній послідовності. Тому важливою та актуальною проблемою є визначення сутності та структури процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства.

В економічній літературі поняття сутності й аналізу основних підходів оцінки інвестиційної привабливості розглядалися у низці робіт відомих вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема І.О. Бланка, Ф.В. Бандуріна, С.А. Буткевича, Ф.П. Гайдуцького, Л.О. Мамуль, Т.А. Чернявської, Д.А. Епштайна, С. Естрина, К.Е. Мейера. При ознайомленні з працями різних авторів, з'ясовано велику практичну значущість та недостатню теоретичну розробленість проблем, пов'язаних з розкриттям економічної сутності інвестиційної привабливості, а також сучасних підходів до розробки системи управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- вивчити поняття та чинники впливу на формування інвестиційної привабливості підприємства;
- узагальнити систему управління формуванням інвестиційної привабливості підприємства;
- дослідити методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- визначити нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною привабливістю підприємства;
- здійснити організаційно-управлінський аналіз підприємства;
- провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- здійснити оцінку системи управління інвестиційною привабливістю підприємства;
- провести оцінку системи управління інвестиційною привабливістю підприємства;
- розробити напрями підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає процес управління інвестиційною привабливістю підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Методи дослідження. У роботі використано такі загальнонаукові методи дослідження: статистичний аналіз (для дослідження тенденцій розвитку інвестиційної діяльності підприємства); аналогії (для вивчення сучасних

аспектів управління інвестиційною привабливістю у вітчизняних умовах); узагальнення (для виявлення необхідності застосування нового підходу до забезпечення ефективності інвестиційною привабливістю підприємства); ретроспективного аналізу (для виявлення тенденцій розвитку інвестиційної діяльності на підприємстві); системного аналізу (для вивчення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності); економіко-статистичні та економіко-математичні (для розрахунку показників інвестиційного розвитку); зіставлення, групування, графічний (для побудови таблиць, ілюстративних графіків і діаграм).

Інформаційною базою дослідження виступили наукові фахові, навчальні та методичні публікації провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, чинне законодавство України, статистичні дані, дані фінансової та управлінської звітності досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у обґрунтуванні резервів підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна». Визначено економічний ефект від реалізації запропонованих заходів.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 99 сторінках друкованого тексту. Робота містить 25 таблиць та 11 рисунків. Список використаних джерел налічує 76 найменувань. Робота містить 6 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття та чинники впливу на формування інвестиційної привабливості підприємства

Залучення інвестицій в українські підприємства пов'язане з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування. Оцінка інвестиційної привабливості потенційного об'єкта інвестування - це перший крок під час прийняття інвестиційного рішення. Ціль об'єкта інвестування - підвищення інвестиційної привабливості та залучення максимально можливого обсягу інвестицій.

В умовах ринку в підприємств з'явилася необхідність і можливість самостійно визначати напрямки своєї інвестиційної діяльності, джерела і заходи (засоби) досягнення поставлених цілей, тобто самостійно формувати інвестиційну політику. Будь-який перехідний період в економічній системі характеризується високим динамізмом, що вимагає від кожного суб'єкта господарювання швидкої реакції на зміну ситуацій в економіці держави, здатності корегувати свої практичні кроки. Наявність у підприємства таких якостей забезпечує йому можливість розвиватися, поступово переходити від одного стану до якісно нового [36, с.247].

Формування інвестиційної політики підприємства здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів. Можливість залучення інвестицій залежить від розуміння та врахування інтересів партнерів, від можливості бачити об'єкт інвестування з позиції інвестора та оцінити його інвестиційну привабливість. Підприємство також зацікавлене в підвищенні рівня інвестиційної привабливості: кожен суб'єкт господарювання прагне розвивати своє виробництво, підвищувати конкурентоспроможність продукції та підприємства в цілому.

Визначення інвестиційної привабливості окремого підприємства як

потенційного об'єкта інвестування здійснюється інвесторами в процесі визначення доцільності капітальних вкладень, вибору в придбанні альтернативних об'єктів і купівлі акцій окремих підприємств.

Інвестиційна привабливість підприємства - це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства є інтегральною характеристикою його внутрішнього середовища [11, с.35].

Інвестиційна привабливість навколишнього для підприємства середовища (регіону, галузі, країни) має опосередкований вплив на інвестиційну привабливість підприємства, по-перше, тому, що підприємство - це відкрита система. По-друге, зовнішні фактори мають універсальний характер і відіграють для потенційних інвесторів не менш важливу роль, ніж конкретний об'єкт інвестування. Оцінка інвестиційної привабливості на розглянутих рівнях - це перший етап прогнозування та передбачення заходів щодо залучення інвестиційних ресурсів і підвищення привабливості об'єктів інвестування на всіх рівнях. Отже, визначення інвестиційної привабливості окремого підприємства як потенційного об'єкта інвестування є завершальним етапом оцінки інвестиційного ринку. Від стану привабливості підприємства залежить галузева та регіональна спрямованість його інвестиційної діяльності.

Процес вкладення коштів передбачає генерування, перерозподіл і використання капіталу. Замовником проведення оцінки інвестиційної привабливості може бути як інвестор, так і підприємство. Метою оцінки інвестиційної привабливості для підприємства є виявлення слабких і сильних сторін його фінансово-господарської діяльності, для інвестора - визначення стану та потенціалу можливого об'єкта інвестування. Подвійність мети оцінки інвестиційної привабливості підприємства впливає з обов'язкового двостороннього (подвійного) ефекту успішного інвестування: позитивних наслідків як для суб'єкта, так і для об'єкта інвестування [40, с.56].

Отримані результати щодо інвестиційної привабливості кожен замовник

використовує для досягнення своїх цілей: інвестор - для розробки й обґрунтування можливих варіантів вкладення інвестицій і забезпечення ефективного використання коштів з метою отримання майбутньої вигоди; підприємство - для розробки заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості, залучення інвестицій та забезпечення ефективності їх використання.

В сучасних умовах дуже гостро стоїть проблема недостатнього забезпечення інвестиціями підприємств. Динаміка економічного зростання суб'єкту господарювання багато в чому зумовлена рівнем його інвестиційної привабливості. Важливим етапом формування інвестиційної привабливості підприємства є більш детальне визначення сутності даного поняття та класифікації факторів впливу [50, с.45].

Економічна література до теперішнього часу не дає єдиного уявлення про сутність поняття «інвестиційна привабливість» і її взаємозв'язках з фінансовим станом і фінансовою стійкістю підприємства.

Під «інвестиційною привабливістю» Л.О. Коваленко розуміє сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, сприяючих або перешкоджаючих процесу інвестування [29, с.27]. В.О. Дзеніс під інвестиційною привабливістю підприємства розуміє набір характеристик фінансової стійкості і економічної ефективності підприємства [19].

Інвестиційна привабливість, як підкреслює А.Я. Кузнєцова, залежить від показників, які характеризують фінансовий стан. Але якщо звужити проблему, інвесторів цікавлять показники, що впливають на прибутковість капіталу підприємства, курс акцій, рівень виплачуваних дивідендів [40, с. 47]. В цілому, ми поділяємо думку А.Я. Кузнєцовой про існуючий взаємозв'язок між фінансовим станом підприємства та інвестиційною привабливістю. Але слід підкреслити, що інвестиційна привабливість - самостійна економічна категорія, яка характеризується не тільки фінансовим станом підприємства, курсом акцій та рівнем виплачуваних дивідендів [40, с.56].

Інвестиційна привабливість формується завдяки конкурентоспроможності

продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, успішному налагодженню контактів з інвесторами.

Під інвестиційною привабливістю І. Бланк розуміє інтегральну характеристику окремих підприємств – об'єктів майбутнього інвестування, з позицій перспективності розвитку, обсягу і перспектив збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості. І. Бланк розглядає оцінку потенційних і перспективних об'єктів інвестування за допомогою методів маркетингового і фінансового аналізу і наголошує на необхідності інтегрованого узагальнення результатів оцінки. Таке трактування може бути використано тільки щодо вивчення привабливості підприємств в контексті перспектив здійснення фінансових інвестицій. В умовах обмеження інвестиційних ресурсів вона не враховує оцінки ефективності окремих об'єктів реального інвестування [8, с.345].

На думку Т. Бенъ, інвестиційна привабливість підприємства – це справедлива кількісна та якісна характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта [6, с.36]. Ми частково погоджуємось з таким трактуванням, адже існує необхідність уточнення напрямків дослідження інвестиційної привабливості на підприємстві.

Я. Комарницький [30, с.115] відзначає, що інвестиційна привабливість підприємства – це фінансово-майновий стан підприємства, ефективність використання його ресурсів, а також якісні характеристики: професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера.

Дане визначення, на нашу думку, є цілком правильним і не потребує доповнення.

Інвестиційна привабливість – це також й сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- та мікрорівнях. Інвестиційна привабливість розглядається на рівні країни, галузі, підприємства.

У табл. 1.1 для більш наглядного розуміння представлені деякі підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємства.

Таблиця 1.1

Наукові дефініції поняття «інвестиційна привабливості підприємства»

№ п.п.	Визначення	Автор
1	Інвестиційна привабливість – це рівень задоволення фінансових, торговельних, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора стосовно інвестування конкретного підприємства	Бардиш Г.О. [3, с.67]
2	Інвестиційна привабливість – сукупність об'єктивних ознак, властивостей, засобів, що зумовлюють потенційний платоспроможний попит на інвестиції	Бондар М.І. [9, с.87]
3	Поняття «інвестиційна привабливість підприємства» має різний зміст для кредитора (банку) та інвестора (акціонера). Якщо для банку інвестиційна привабливість підприємства визначається його платоспроможністю, то для акціонера - ефективністю господарської діяльності (прибутком на сукупні активи)	Верба В.А. [12, с.53]
4	Інвестиційна привабливість - це інтегральна характеристика окремих підприємств, галузей, регіонів, країни в цілому з позицій перспективності розвитку, дохідності інвестицій та рівня інвестиційних ризиків	Замятіна Н.В. [23, с.140]
5	Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик його виробничої, комерційної, фінансової і управлінської діяльності та особливостей інвестиційного клімату, що свідчать про доцільність здійснення інвестицій в нього	Зелінська О.М. [25, с.76]
6	Інвестиційна привабливість підприємства – це збалансована система інтегральних та комплексних показників доцільності вкладання капіталу інвестором в об'єкт інвестування, яка відображає сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування.	Іщук О.С. [27, с.30]
7	Інвестиційна привабливість підприємства являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів.	Крамаренко К.Л. [36, с.247]
8	Інвестиційна привабливість підприємства - розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств, в якому відтворюються значення показників оцінки майнового стану, фінансової стійкості (платоспроможності), ліквідності активів, прибутковості інвестиційного об'єкта, оцінки ділової активності, оцінки ринкової активності, скориговані відповідно до їхньої вагомості, та інших факторів.	Лазарева О.В. [41, с.20]
9	Інвестиційна привабливість підприємства - сукупність характеристик фінансово-господарських та управлінської діяльності підприємства, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів на основі формалізації оціночних методів.	Макарій Н.П. [44, с.55]

Продовження таблиці 1.1

10	Інвестиційна привабливість підприємства - досягнення мінімального ризику при вкладенні грошей у цінні папери тільки тих підприємств, які є стабільними та забезпечать отримання високого прибутку.	Мойсієнко І.П. [48, с.337]
11	Інвестиційна привабливість підприємства - це надійність отримання прибутку при вкладенні грошей в цінні папери підприємства	Пилипенко О.І. [52, с.6]
12	Інвестиційна привабливість підприємства – це системна сукупність потенційних можливостей вкладання коштів з метою отримання економічної ефективності у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінювана інвестором	Товстенюк О.В. [67, с.382]
13	Інвестиційна привабливість підприємства – взаємозв'язок двох характеристик: з боку психологічного змісту інвестицій і з боку психологічної форми (привабливість)	Феєр О.О. [71, с.257]

Необхідно відзначити, що інвестиційна привабливість підприємства - самостійна економічна категорія, що характеризується не тільки стійкістю фінансового стану підприємства, прибутковістю капіталу, курсом акцій і рівнем виплачуваних дивідендів. Разом із цим інвестиційна привабливість підприємства формується завдяки конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, що виражається в якнайповнішому задоволенні потреб споживачів. Важливе значення для підвищення інвестиційної привабливості підприємства має рівень інноваційної діяльності в рамках стратегічного розвитку підприємства. Слід зазначити, що задачі з реалізації інновацій є ведучими у всій системі чинників, що визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства [70, с.100].

Отже, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства - це його інтегральна характеристика як об'єкта майбутнього інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їхньої ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також низки неформалізованих показників (професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера).

Проте, проблема залучення інвестицій у підприємство потребує

подальшого дослідження, особливо треба приділити увагу методам оцінки інвестиційної привабливості підприємства, зведення її результатів у інтегральний вид та його інтерпретацію.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що поняття «інвестиційна привабливість підприємства» характеризується системою чинників, що включає платоспроможність підприємства, стійкість фінансового стану, структуру виробництва, якість та асортимент продукції, ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами [52, с.4].

Під «інвестиційною привабливістю підприємств» ми розуміємо модель кількісних та якісних показників, які характеризують не тільки фінансово-економічний стан підприємства, а й рівень маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення та ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами.

Для того щоб адекватно і ефективно управляти інвестиційною привабливістю підприємств, необхідно вміти максимально точно оцінювати вплив окремих чинників інвестиційної привабливості.

Оскільки в різних наукових джерелах не існує одностайного визначення чинників впливу на інвестиційну привабливість підприємств, то необхідно провести аналіз, який допоможе встановити чітку структуру інвестиційної привабливості підприємств.

Класифікуючи чинники, що впливають на інвестиційну привабливість України, Н. Сабліна [63] поділяє їх на дві групи: позитивні та негативні. До позитивних чинників відповідно увійшли наступні: розвинута виробнича інфраструктура, місткий ринок, сприятливі природні умови, велика чисельність населення, високий рівень кваліфікації кадрів, низький рівень конкуренції.

До негативних - нерозвинений фінансовий ринок, низький рівень гарантій для іноземних інвесторів, низькі темпи приватизації, довга процедура реєстрації підприємств, низький рівень економічної безпеки, негативний міжнародний рейтинг. Незважаючи на деяку категоричність формування

негативних чинників, слід зазначити, що саме на такий їх набір дуже часто вказує більшість зарубіжних рейтингових агенцій.

Характеристика чинників, що впливають на інвестиційну привабливість підприємств, представлена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Характеристика чинників, що впливають на
інвестиційну привабливість підприємств [32]

Чинники	Складові даного чинника
Внутрішні	
Фінансово-економічний стан підприємств	основні показники фінансово-економічної діяльності підприємства
Безпека вкладень	інвестиційний ризик, фінансовий ризик
Виробничо-технологічні	продуктивність праці, рівень розвитку виробництва, використані технології, наявність основних фондів
Інституціональний	організаційно-правова форма, особливості функціонування, правовий статус, специфіка органів управління, якість управління
Інформаційний	наявність сучасного програмного забезпечення (програми для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, оцінки рівня інвестиційної привабливості; веб-сайт в мережі Інтернет)
Ділова репутація	історія економічної діяльності підприємства
Зовнішні	
Соціальні	демографічна ситуація в країні, попит споживачів
Політична ситуація в країні	бюджетно-податкова політика, грошово-кредитна, амортизаційна, цінова, валютна, інноваційна політика, нормативне законодавче регулювання
Конкуренції	стан конкуренції галузевого ринку, наявність рівних конкурентів
Інфраструктурні	близьке розташування підприємства до основних джерел сировини та споживачів продукції
Ринкові	розмір ринку, темп зростання його потенціалу, циклічність попиту, еластичність цін, прибутковість, диференціація продукту
Технологічні	рівень технічних нововведень у галузі, складність продукції і виробництва, капіталоемкість і наукоємкість продукції

Отже, згідно даних табл. 1.2, нами були визначені основні чинники, що впливають на інвестиційну привабливість як зсередини підприємства, так і зовні. Наголошено на активній участі держави в регулюванні інвестиційних процесів. Окрему увагу приділено інформаційним технологіям як основі інвестиційної привабливості.

В результаті дослідження було удосконалено визначення поняття «інвестиційна привабливість підприємств» як модель кількісних та якісних показників, які характеризують не тільки фінансово-економічний стан підприємства, а й рівень маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення та ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами. Досліджено чинники інвестиційної привабливості підприємств та доповнено шляхом введення до складу внутрішніх – інформаційні чинники, що включають в себе наявність програмного забезпечення для оцінки рівня інвестиційної привабливості та веб-сайту в мережі Інтернет.

1.2. Система управління формуванням інвестиційної привабливості підприємства

Змістовний аналіз процесу управління полягає у вивченні його з позицій зв'язку із соціальними процесами в суспільстві (виробництво, накопичення, споживання тощо), з видами виробничо-господарської діяльності організації (фінанси, конструкторсько-технологічна діяльність, збут тощо), а також з погляду співвідношення цілей управління, методів, засобів і принципів, які застосовуються для їх досягнення [25; 37]:

- перший підхід - це діяльність певних елементів, об'єднаних у певну організаційну структуру, яка спрямована на вирішення практичних проблем та досягнення визначеної мети з використанням відповідних методів і принципів управління;

- другий підхід - це сукупність взаємопов'язаних операцій, що виконуються в певній послідовності і спрямовані на розв'язування конкретних проблем та досягнення поставлених цілей.

Безпосередньо ж процес управління інвестиційною привабливістю підприємства вітчизняні економісти, науковці трактують як [11, с.34]:

- послідовність та спосіб управління;

- послідовність етапів і стадій, відповідних процедур та інструментів;
- сукупність інституціональних та організаційних структур і комплекс використовуваних ними форм та методів;
- послідовність застосування різноманітних способів впливу на ринкову вартість підприємства.

Процес управління інвестиційною привабливістю підприємства здійснюється в певній послідовності, основні етапи, що визначені у сучасній літературі, можна поділити на три групи [21, с.256]:

1. Інформаційний, що передбачає формування інформаційної бази та системи показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства, визначення переліку факторів та резервів росту інвестиційної привабливості підприємства.

2. Аналітичний, який передбачає аналіз фінансово-економічного стану підприємства; формування критеріїв інвестиційної привабливості підприємства; аналіз і планування інвестиційної привабливості; формування системи оцінки, контролю та управління інвестиційними ризиками.

3. Стратегічний, який включає виявлення місії та цілей підприємства, моніторинг зовнішнього середовища, виявлення загроз, аналіз внутрішнього середовища, формування стратегічних альтернатив, вибір стратегії розвитку, оцінка та реалізація стратегії, контроль і коригування обраної стратегії.

Огляд науково-періодичної літератури з досліджуваного питання свідчить, про недосконалу структуру процесу управління інвестиційною привабливістю машинобудівних підприємств. Тому ми вважаємо за доцільне розширити існуючий процес управління інвестиційною привабливістю підприємств наступним чином (рис. 1.1).

Розглянемо детальніше запропоновану структуру процесу управління інвестиційною привабливістю підприємств.

Останнім часом дедалі очевиднішою стає залежність процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства від особливого ресурсу - інформації.

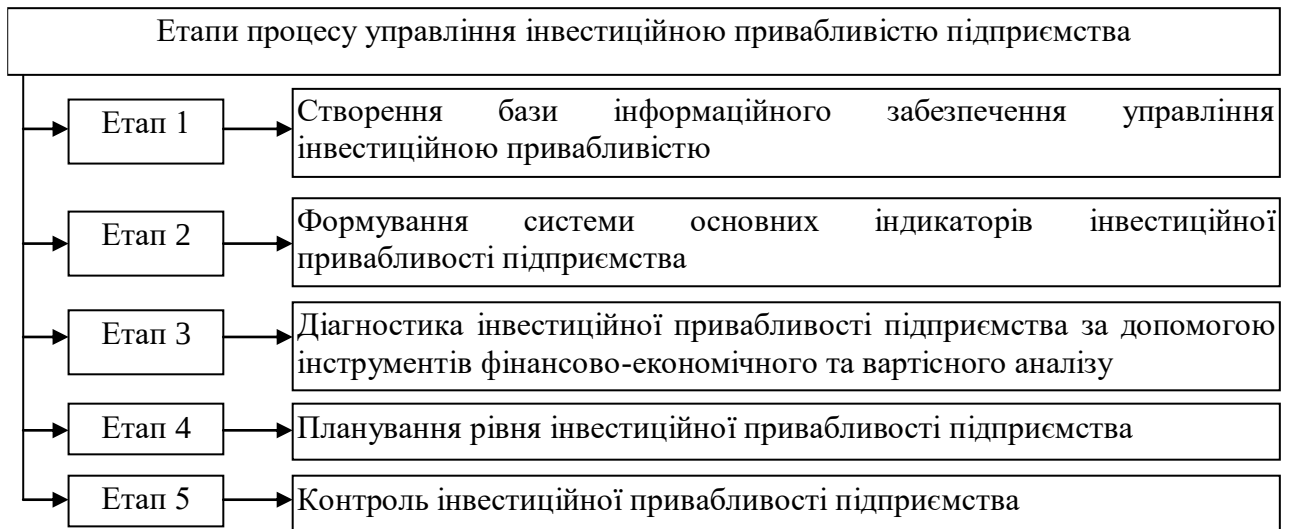

Рис. 1.1. Етапи процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства [9, с.27]

Другим етапом процесу управління інвестиційною привабливістю підприємств є формування системи основних індикаторів інвестиційної привабливості підприємства. Запропоновані до використання на підприємствах класичні системи фінансових індикаторів інвестиційної привабливості є неповними, неінформативними, іноді суперечливими та не враховують специфіку діяльності саме вітчизняних підприємств [9, с.28].

У цьому контексті пропонуємо включити до системи основних індикаторів діагностики інвестиційної привабливості фінансово-економічні, виробничо-технічні та інноваційні індикатори.

Третій етап процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства - її діагностика за допомогою класичних інструментів фінансово-економічного та вартісного аналізу.

Здійснивши діагностику інвестиційної привабливості підприємств, необхідно здійснити її планування, що передбачає розробку трьох стратегій: формування інвестиційних ресурсів, максимізації доходності та мінімізації інвестиційних ризиків для потенційних інвесторів [2, с.337].

Стратегія формування інвестиційних ресурсів є важливою складовою планування інвестиційної привабливості підприємства. Формування інвестиційних ресурсів є основою інвестиційного потенціалу на всіх етапах

діяльності підприємства, а їх наявність є найбільш суттєвим фактором інвестиційної привабливості будь-якого підприємства.

Основною метою стратегії формування інвестиційних ресурсів є задоволення потреб підприємства у отриманні необхідного обсягу інвестицій та оптимізація їх структури з позиції підвищення інвестиційної привабливості.

Основними завданнями стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства, на нашу думку, є [18]:

- найбільш ефективного використання власних інвестиційних ресурсів, що спрямовуються на підтримку фінансової стабільності підприємства у довгостроковій перспективі;

- забезпечення постійного надходження додаткових фінансових активів необхідних для підвищення фінансової стійкості та максимізації вартості підприємства;

- узгодженість стратегії із зовнішнім середовищем, тобто відповідність необхідних обсягів інвестицій зі змінами інвестиційного клімату та кон'юнктури ринку.

Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів у процесі управління інвестиційною привабливістю підприємства повинна включати наступні етапи [9, с.55]:

1. Прогнозування потреби у інвестиційних ресурсах для збереження фінансової стабільності підприємства.

2. Визначення можливостей формування інвестиційних ресурсів за рахунок різних джерел.

3. Визначення методів фінансування окремих інвестиційних програм і проектів.

4. Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів.

5. Забезпечення прибутковості, ліквідності та мінімізації ризиків інвестицій для потенційного інвестора.

Для підприємств дуже важливою є розробка стратегії максимізації доходності, при формуванні якої акцентується увага на вартості підприємства.

Основними завданнями стратегії максимізації доходності підприємства є [19]:

- розрахунок планової необхідної доходності для ефективної стабільної діяльності та забезпечення інвестиційної привабливості;
- раціоналізація структури джерел утворення доходу на основі виокремлення пріоритетності й ефективності різних видів діяльності;
- розробка ефективної системи розподілу й використання доходу;
- визначення величини доходу, необхідної для одержання прибутку та підтримки фінансової стабільності підприємства;
- обґрунтування обсягів реалізації продукції, що забезпечить одержання цільового доходу і досягнення запланованого рівня фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємства.

Незаперечним є той факт, що на вартість підприємства здійснюють безпосередній вплив основні показники рентабельності: власного капіталу (Return on Equity, ROE), активів (Return on Assets, ROA) та інвестицій (Return on Investment, ROI) і саме ефективне управління ними дозволить забезпечити і інвестиційну привабливість, і максимізацію ринкової вартості підприємства.

Стратегія з мінімізації інвестиційних ризиків є останньою, вона повинна бути розроблена у процесі планування інвестиційної привабливості підприємства, оскільки являє собою фінансово-методологічну технологію обґрунтування, прийняття, виконання та контролю здійснення управління фінансових рішень щодо реалізації превентивних заходів фінансово-організаційного характеру з метою забезпечення зіставлення результативності діяльності підприємства з відповідним рівнем інвестиційного ризику [23, с.140].

Послідовність розробки стратегії з мінімізації інвестиційних ризиків для потенційного інвестора наведена на рис. 1.2.

Система стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства повинна забезпечувати постійне зростання інвестиційного доходу, оптимізацію структури інвестиційних ресурсів та мінімальний рівень інвестиційного ризику підприємства.

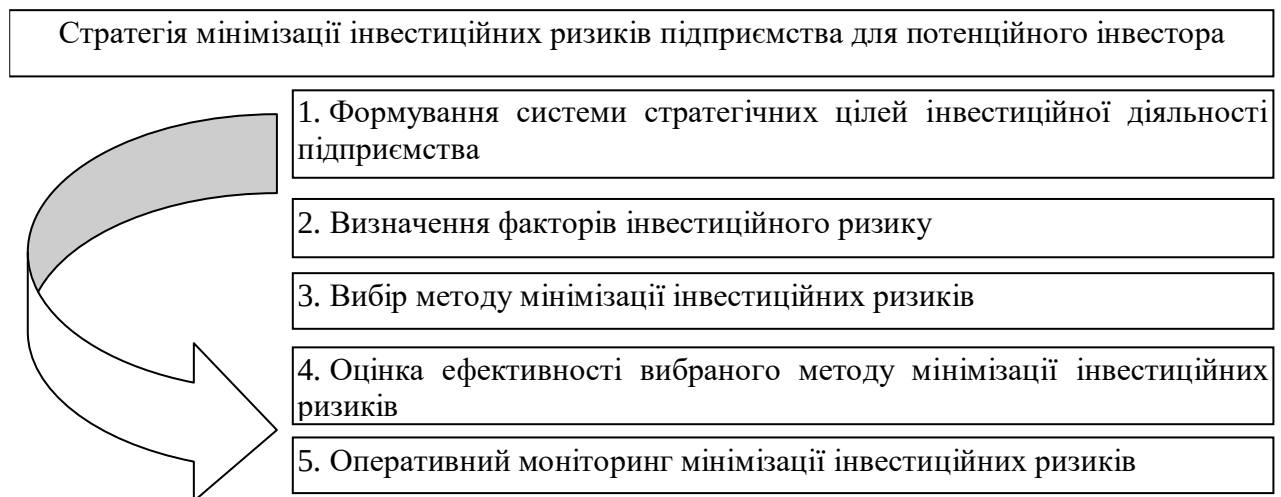

Рис. 1.2. Етапи розробки стратегії мінімізації інвестиційних ризиків для потенційного інвестора в рамках процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства [26, с.45]

На нашу думку, сформована система стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства повинна містити інформацію щодо основних цільових стратегічних нормативів, які зацікавлять і потенційного інвестора. У ролі таких стратегічних нормативів ми пропонуємо дві групи показників: вартісні (середньорічний темп зростання інвестиційних ресурсів, які формуються з власних джерел; мінімальна вартість залучення інвестиційного капіталу з різних джерел та мінімальна середньозважена вартість інвестиційного капіталу; мінімальний рівень самофінансування інвестицій) та фінансово-економічні.

Після формування системи стратегічних цілей інвестиційної діяльності необхідно визначити перелік внутрішніх та зовнішніх факторів інвестиційного ризику на підприємстві та ступінь їх негативного впливу на інвестиційну привабливість.

Основними складовими зовнішнього середовища інвестиційного ризику для потенційного інвестора можемо вважати [40, с.48]:

- соціальну нестабільність в суспільстві;
- протиріччя чинного законодавства України;
- форс-мажорні обставини;
- перепрофілювання ринку продукції досліджуваного підприємства;

- входження в галузь державного підприємства більшої потужності;
- зміна пріоритетів в галузі охорони праці та промислової безпеки;
- якість інститутів;
- інфраструктура;
- макроекономічна стабільність;
- здоров'я та початкова освіта;
- вища освіта та професійна підготовка;
- ефективність ринку товарів та послуг;
- ефективність ринку праці;
- розвиток фінансового ринку;
- технологічний рівень;
- розмір внутрішнього ринку;
- конкурентоспроможність країни;
- інноваційний потенціал.

До складових внутрішнього середовища інвестиційного ризику для потенційного інвестора пропонуємо включити фактори, що характеризують виробничо-технічну, фінансово-економічну, маркетингову, інноваційну сферу діяльності підприємства, а також соціально-психологічні фактори. Тому, інвестуючи в діяльність обраного підприємства, інвестор має визначити вплив кожної з груп показників, провести детальний аналіз та прийняти правильне рішення щодо доцільності вкладання коштів [45, с.87].

Проаналізувавши інвестиційне середовище підприємства необхідно обрати відповідний метод мінімізації інвестиційних ризиків. На нашу думку, доцільно розрізняти методи мінімізації інвестиційного ризику для внутрішнього інвестора та для зовнішнього.

Методи мінімізації інвестиційного ризику для внутрішнього інвестора можуть бути наступними [64, с.91]:

- підтримка фінансової стійкості за рахунок відмови від надмірної частки позикового капіталу в загальній структурі капіталу підприємства;
- зменшення або ліквідація неліквідних активів підприємства;

- оптимізація структури інвестованого капіталу;
- підвищення рівня ліквідності оборотних активів підприємства.

Методи мінімізації інвестиційного ризику для зовнішнього інвестора включають: уникнення ризику; страхування; хеджування; залучення додаткової інформації [53, с.121].

Обґрунтування вибору конкретного методу мінімізації інвестиційного ризику слід проводити за результатами експертного опитування, де у якості експертів виступають керівники підрозділів та спеціалісти підприємства. Експертам шляхом анкетного опитування за методом Дельфі, пропонується оцінити можливість та витрати на застосування методів управління інвестиційними ризиками підприємства: страхування, хеджування та залучення додаткової інформації за п'ятибальною шкалою (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Бальна оцінка методів управління ризиками інвестиційної привабливості та витратами на їх застосування [48, с.336]

Бальна оцінка	Можливість застосування методу мінімізації інвестиційного ризику	Витрати на застосування методів управління інвестиційними ризиками
1	Не використовується	Витрати відсутні або незначні
2	Використання методу можливе (частота використання – до 25 % випадків)	Рівень витрат не перевищує чистого прибутку
3	Використовується (від 25 % до 50 % випадків)	Рівень витрат дорівнює чистому прибутку підприємства
4	Використовується доволі часто (від 50 % до 80 % випадків)	Рівень витрат річній сумі доходів підприємства підприємства
5	Завжди (від 80 % до 100 % випадків)	Розміри витрат майже дорівнюють сумі власних коштів підприємства

За результатами експертного опитування для кожного з методів мінімізації обчислюються середні значення за обома параметрами: можливості застосування та витратами на реалізацію. Вибір методу мінімізації проводиться за формулою [47]:

$$O_{vm} = O_m \times O_v \quad (1.1)$$

де O_{vm} - оцінка вибору методу; O_m - оцінка можливості застосування методу, бали; O_v - оцінка рівня витрат на впровадження методу, бали.

Для мінімізації ризиків інвестиційної привабливості підприємств доцільне

використання методу придбання додаткової інформації за умови, що при цьому буде витримуватися оптимальне співвідношення «можливості-витрати».

Отримані результати стають основою для обґрунтованого вибору методу мінімізації інвестиційного ризику.

Останній етап розробки стратегії мінімізації інвестиційних ризиків - оперативний моніторинг - це процес ідентифікації, аналізу, моніторингу за ідентифікованими ризиками, а також за тими, які занесено в список для постійного нагляду, перевірки і виконання операцій реагування на ризики та оцінки їх ефективності впродовж діяльності підприємства [76].

Цілями оперативного моніторингу мінімізації інвестиційних ризиків є:

- виявлення реакції на ризики впроваджених відповідно до плану й необхідності їх змін;
- визначити причину зміни ризиків порівняно з попередніми значеннями;
- визначення впливу ризиків і вживання необхідних заходів, наприклад, вибір альтернативних стратегій, прийняття коректив, перепланування дій для досягнення максимального результату.

Основними завданнями оперативного моніторингу мінімізації інвестиційних ризиків є: відстеження динаміки вже ідентифікованих та оцінених ризикових факторів; виявлення та оцінка нових; контроль ефективності та коригування стратегії обмеження та мінімізації ризиків діяльності підприємства.

Важливим етапом планування у процесі управління інвестиційною привабливістю підприємства є розробка програми щодо підвищення його ринкової вартості [72, с.141].

Ринкова вартість підприємства найчастіше сприймається учасниками ринку як життєздатність компанії й перспективи її розвитку. Добробут власників визначається вартістю компаній і, відповідно, чим вище ринкова вартість підприємства, тим вище добробут її власників.

Управління ринковою вартістю підприємства дозволяє не тільки підвищувати добробут власників, але й може запобігти несприятливим

наслідкам криз в галузі. Збільшення ринкової вартості підприємства викликає додатковий інтерес і впливає на підвищення інвестиційної привабливості підприємства та дозволяє йому залучати додаткове фінансування.

Програму підвищення вартості підприємства пропонуємо розділити на чотири блоки, а саме: управління активами, управління зобов'язаннями, ефективний маркетинг та формування дієвої інформаційної бази [75].

Таким чином, виконання запропонованих заходів підвищує фінансову стабільність підприємства, прозорість діяльності та інвестиційну привабливість, що в свою чергу, призводить до максимізації вартості підприємства.

Останній етап процесу планування рівня інвестиційної привабливості підприємства - оцінка ефективності розробленої програми. Ефективність є однією з головних характеристик результативності як розробленої програми, так і управління підприємства. Результати ефективності програми дозволяють встановити масштаб і зміну спрямованості в управлінні інвестиційною привабливістю підприємства, прогнозувати результати та ризики, їх вплив на ключові функціональні підсистеми підприємства, ухвалювати відповідні управлінські рішення щодо підвищення та підтримки рівня інвестиційної привабливості підприємства. Оцінка ефективності розроблених програм з управління інвестиційною привабливістю підприємства, як правило, ґрунтується на аналізі різних фінансових показників.

Останній етап у процесі управління інвестиційною привабливістю підприємства - це її контролінг. Контролінг - це одна з основних складових в управлінні підприємстві, що сприяє оптимізації фінансового результату через максимізацію прибутку і гарантованої ліквідності [53, с.122].

На сучасних підприємствах контролінг найчастіше включає такі етапи: спостереження за реалізацією поставлених завдань; визначення ступеня відхилення фактичних показників від запланованих; діагностика погіршення відхилень; розробка оперативних рішень щодо оптимізації завдань; коригування стратегічних рішень.

На нашу думку, контролінг в процесі управління інвестиційною привабливістю підприємства повинен здійснюватися в наступній послідовності:

- формування інформаційно-аналітичного забезпечення контролю за інвестиційною привабливістю підприємств;
- збір, узагальнення інформації щодо рівня інвестиційної привабливості, групування індикаторів інвестиційної привабливості що підлягають контролінгу;
- моніторинг індикаторів інвестиційної привабливості підприємств;
- діагностика фінансово-економічного стану підприємств;
- розробка алгоритму рішень в разі виявлення відхилень отриманих значень від запланованих [64, с.90].

Таким чином, наведена вище схема механізму контролінгу виокремлює найбільш загальні етапи процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства. Кожен з етапів механізму контролінгу має у своєму складі як довго, так і короткострокові перспективи розвитку підприємства. В цілому, запровадження у практичну діяльність вітчизняних підприємств процесу управління інвестиційною привабливістю за запропонованою схемою дозволить не лише підвищити її рівень, але й максимізувати рівень їх доходності, знизити рівень ризиковості та, в кінцевому підсумку, забезпечить зростання їх ринкової вартості.

1.3. Методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Інвестиційна привабливість підприємства характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал [47].

Інвестиційна привабливість окремих підприємств як потенційних об'єктів інвестування оцінюється інвестором при визначенні доцільності капітальних

вкладень (інвестицій) у технічне переозброєння, реконструкцію або розширення діючих підприємств; виборі для придбання альтернативних об'єктів приватизації; купівлі акцій того або іншого підприємства.

У сучасній практиці господарювання застосовується багатоаспектний підхід до аналізу й оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Загальний економічний та фінансовий стан досліджуваного підприємства у визначенні його інвестиційної привабливості, як правило, має відображатися цілою низкою показників.

I. Загальна характеристика досліджуваного підприємства за такими її складовими [12; 45]:

а) характеристика виробничої бази (характер технології, наявність сучасного устаткування, у тому числі іноземного; екологічна шкідливість виробництва; складське господарство; наявність власного транспорту; географічне розташування; наближеність до транспортних комунікацій; розмір земельної площі, яку займає підприємства);

б) характеристика технічної бази підприємства (технології; залишкова та відновлювана вартість основних засобів; коефіцієнт зношення);

в) номенклатура продукції, що випускається (обсяг виробництва; експорт; стан сировинної бази; імпорт сировини та матеріалів; зв'язки з іншими підприємствами; постачальники та споживачі; оцінювання стабільності попиту на продукцію/послуги, що виробляються/пропонуються);

г) виробнича потужність, можливість нарощування обсягів виробництва;

д) місце підприємства в галузі, на ринку; рівень монопольності підприємства;

е) характеристика дирекції; схеми управління; чисельність персоналу, його структура, заробітна плата;

є) статутний фонд; власники підприємства; номінал і ринкова ціна акцій, розподіл пакета акцій;

ж) структура витрат на виробництво, у тому числі за основними видами продукції, їх рентабельність;

з) обсяг прибутку та його використання за звітний період.

II. Фінанси підприємства:

а) склад дебіторської та кредиторської заборгованості; її аналіз за часом виникнення та характеристикою боржників;

б) показники фінансової стійкості та ліквідності;

в) аналіз платоспроможності;

г) оцінка прибутковості.

На основі аналізу першої групи показників інвестиційної привабливості діючого підприємства виробничого спрямування передусім передбачається встановити стадію його життєвого циклу на момент проведення такого оцінювання [63, с.486].

Визначення стадії життєвого циклу підприємства здійснюється шляхом проведення аналізу й оцінювання показників обсягу виробництва та реалізації продукції, загальної суми активів, величини власного капіталу і суми прибутку в динаміці за кілька останніх років. За темпами зміни цих показників можна зробити конкретний висновок щодо стадії життєвого циклу підприємства.

Інвестиційна привабливість розглядається на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Причому підприємство в цій системі є кінцевою точкою вкладення коштів, де реалізуються конкретні проекти, а привабливість кожного інвестиційного проекту визначається привабливістю всіх складових - країни, галузі, регіону, підприємства. Іншими словами, для стратегічного інвестора не будуть достатньо переконливими аргументи інвестування коштів, наприклад, у машинобудівне підприємство, якщо розвиток цієї галузі в масштабі міжнародної економіки перебуває в кризовому стані. Так само, незважаючи на усю фінансову вигідність проекту, ризик політичної й економічної нестабільності в країні зведе нанівець будь-які зусилля із залучення інвестора. Процес вивчення інвестиційної привабливості на будь-якому рівні складається з трьох етапів [70, с.59]:

1. Вибір системи інформативних показників для спостереження.
2. Побудова системи аналітичних показників і проведення аналізу (оцінки)

інвестиційної привабливості.

3. Прогнозування інвестиційної привабливості.

У вітчизняній практиці застосовуються різноманітні методики аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства, основні з яких подано на рис. 1.3.

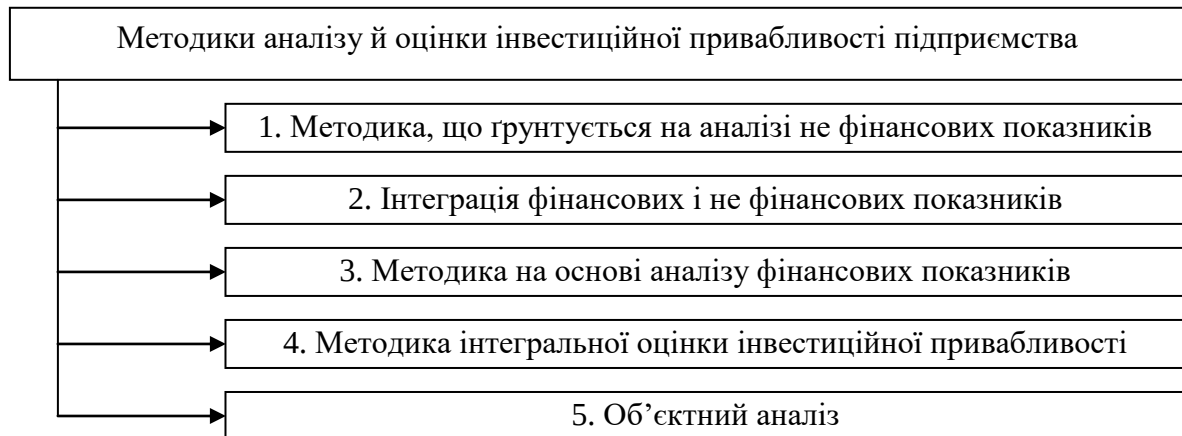

Рис. 1.3. Методики аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства [73, с.314]

Кожна з методик аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства має свої особливості, але призначення всіх цих методик зводиться до одного: встановити, чи доцільне інвестування в підприємство.

Крім методик аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства, поданих на рис. 1.3, існує й низка інших методик:

- методика, що ґрунтується на аналізі фінансових показників, є найбільш відомою з усієї сукупності поданих на рис. 1.3 методик. Відповідно до цієї методики аналіз інвестиційної привабливості підприємства здійснюється в послідовності, наведеній на рис. 1.4.

- методика, розроблена колективом авторів Київського державного технічного університету будівництва й архітектури, згідно з якою крім визначення фінансових показників дослідження інвестиційної привабливості підприємства пов'язується із розрахунками фінансової ефективності окремих інвестиційних проектів в умовах непевності, ризику, обмеженості ресурсів;

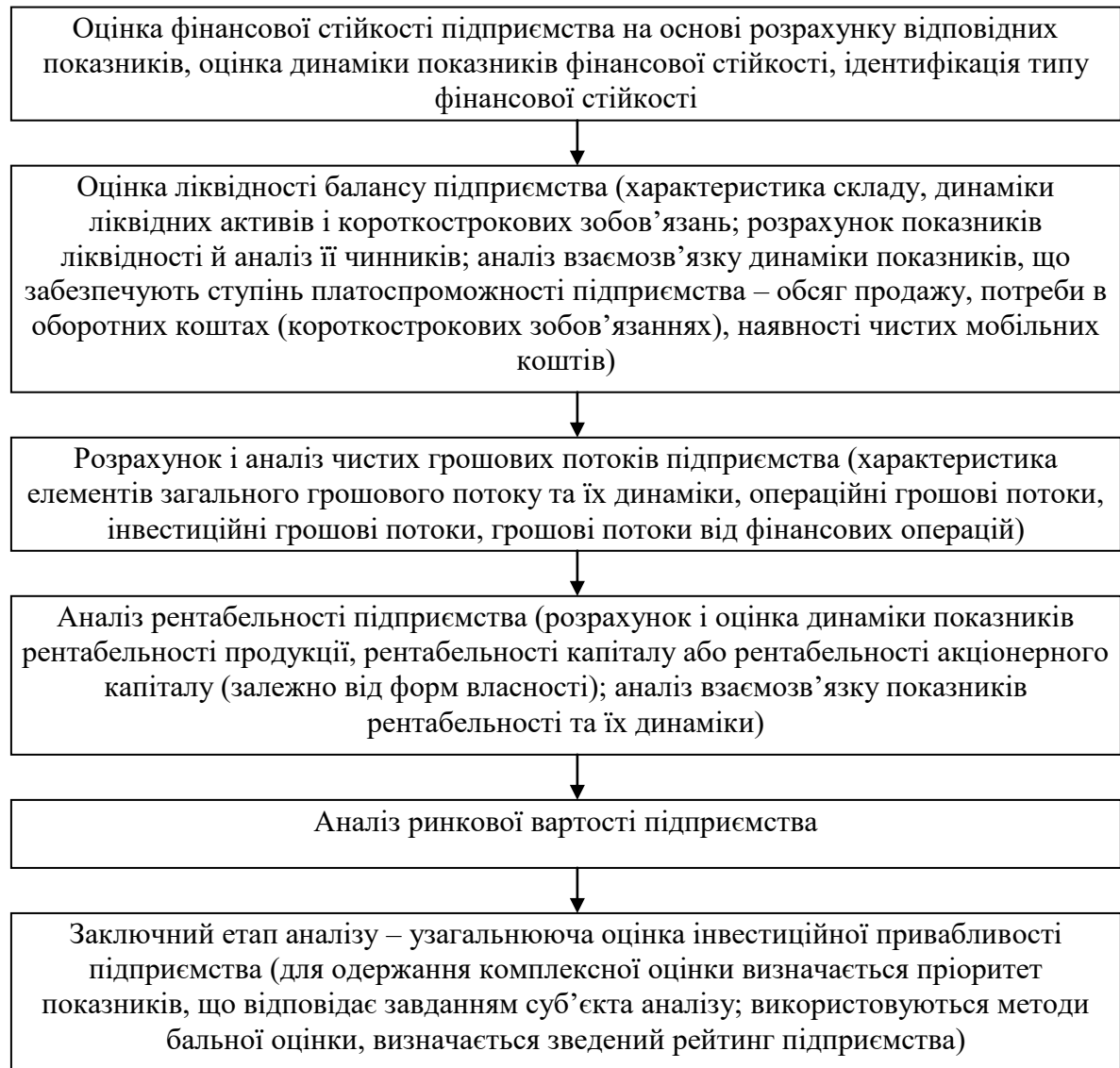

Рис. 1.4. Послідовність аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства на основі аналізу фінансових показників [76]

- методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості, запропонована Агенцією з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій, що дає змогу комплексно підійти до оцінки суб'єктів господарювання щодо надійності і придатності їх для майбутнього інвестування.

Аналіз і оцінка інвестиційної привабливості підприємства на основі аналізу фінансових показників передбачають дослідження фінансово-економічних процесів на підприємстві (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Цілі аналізу фінансово-економічних процесів на підприємстві [76]

№ з/п	Фінансовий облік й аналіз фінансового стану	Аналіз інвестиційної привабливості
1	Оцінка фінансових результатів	Інтерпретація фінансової інформації для оцінки і прогнозування розвитку бізнесу
2	Оцінка вартості активів	Порівняльний аналіз для галузевої оцінки становища підприємства
3	Аналіз впливу системи оподаткування на фінансові результати	Аналіз і прогноз ціни акцій акціонерного товариства у взаємозв'язку з тенденціями на фондовому ринку

Для оцінки інвестиційної привабливості використовують різноманітні фінансові коефіцієнти, їх склад визначається відповідно до цілей і глибини аналізу, а також із врахуванням інтересів трьох основних груп користувачів (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Система фінансових коефіцієнтів для оцінки інвестиційної привабливості підприємства [76]

№ з/п	Підсистема коефіцієнтів	Показник
1	Відображає інтереси короткострокових кредиторів (інвесторів)	1. Оборотно-розрахунковий капітал 2. Коефіцієнт поточної ліквідності 3. Швидкий коефіцієнт поточної ліквідності 4. Оборотно-розрахунковість дебіторської заборгованості 5. Оборотно-розрахунковість товарно-матеріальних коштів
2	Відображає інтереси довгострокових кредиторів (інвесторів)	1. Коефіцієнт покриття процентних платежів 2. Співвідношення між позиковим і власним капіталом 3. Відношення позикового капіталу до загальної суми активів
3	Відображає інтереси акціонерів (інвесторів)	1. Норма прибутку на акцію 2. Норма прибутку акціонерного капіталу 3. Коефіцієнт котирування акції 4. Показник виплати дивідендів 5. Прибутковість акцій 6. Відношення ціни до норми прибутку на акцію 7. Коефіцієнт стійкості зростання

Варто підкреслити, що коефіцієнти несуть найбільший зміст у тому випадку, коли можна простежити їх динаміку за певний час, наприклад, 3-5 років, або провести порівняльний аналіз, наприклад, до і після реалізації інвестиційного проекту [43, с. 102].

Проте навіть у цьому випадку до їх тлумачення необхідно підходити з певною обережністю.

Існують два основні підходи до фінансової оцінки інвестиційних проектів, які створюють теоретичний фундамент аналізу капітальних інвестицій: бухгалтерський та економічний (або фінансовий).

Бухгалтерський підхід до фінансової оцінки інвестиційних проектів передбачає, що довгостроковий фінансовий успіх визначається дохідністю проекту, тоді як при оцінці короткострокового успіху більшу увагу приділяють ліквідності проекту.

Ці два поняття - дохідність та ліквідність - широко застосовуються у методах оцінки капітальних інвестицій [47].

Поняття ліквідності стосується питання швидкості окупності капітальних інвестицій, а з допомогою методів аналізу капітальних інвестицій оцінюють швидкість, з якою проект відшкодує первісні витрати.

Поняття доходності стосується питання отримання прибутку від капітальних інвестицій.

Поняття «прибуток» та «середні інвестиції», які є втіленням бухгалтерського підходу, є інструментами інвестиційного аналізу.

Інструменти інвестиційного аналізу, що ґрунтуються на бухгалтерському обліку, популярні на практиці, особливо на малих та середніх підприємствах. Їх часто відносять до традиційних методів [30, с.83].

Економічна та фінансова теорія дають нове розуміння фінансового успіху реалізації проектів. Такий теоретичний погляд меншою мірою стосується ліквідності та доходності і більшою - максимізації добробуту підприємства в цілому або акціонерів (якщо підприємство діє в організаційно-правовій формі акціонерного товариства) та розгляду ризику. Цей підхід передбачає, що вдалими є інвестиційні проекти, які приносять дохід підприємству, акціонерам, оскільки капітальні інвестиції пов'язані з ефективним розподілом ресурсів.

Економічний та фінансовий підходи до фінансової оцінки інвестиційних проектів передбачають, що вартість проектів капітальних інвестицій

визначається як перевищення майбутніми доходами поточних та майбутніх витрат. Тут аналіз капітальних інвестицій передбачає часовий аспект грошової вартості як спосіб визначення вартості майбутніх надходжень. Зважаючи на це, інвестиційний проект вважають прийнятним, якщо очікуваний прибуток перевищує очікувані витрати. Тому ліквідність проекту (часовий аспект надходжень коштів) та дохідність (фінансовий аспект надходжень коштів) є менш важливими чинниками.

В економічній теорії також досліджуються ризики інвестиційних проектів. Інвестиційні проекти є різними за ступенем ризику. Тому в рамках економічної теорії вважають, що вимоги інвесторів до доходів залежать від ступеня ризику: що вищий інвестиційний ризик, то більший прибуток необхідний інвестору для компенсації ймовірності, що відхилення в можливих надходженнях зведуть нанівець фінансові вигоди проекту [26, с.100].

Поєднання прагнень максимізувати добробут (головним чином на підставі грошових коштів, а не прибутку) та знизити інвестиційний ризик зумовило появу методів фінансового аналізу, які відрізняються від традиційних методів, що ґрунтуються на бухгалтерському обліку.

Розглянемо кожний з перелічених методів оцінки інвестиційних проектів (капітальних інвестицій), а на прикладах їх застосування виявимо їх переваги та недоліки.

Традиційний бухгалтерський підхід до фінансової оцінки інвестиційного проекту передбачає використання двох методів [11, с.35]:

- метод визначення терміну окупності інвестицій;
- метод визначення розрахункової норми прибутку.

Метод розрахунку терміну окупності інвестиційного проекту орієнтований на короткострокову оцінку і за його допомогою визначають, наскільки швидко інвестиційний проект окупиться. Термін окупності інвестицій (PP) пов'язаний з ліквідністю. Що швидше інвестиційний проект окупить первісні витрати, то краще. У цьому методі увага зосереджується як на надходженнях від здійснення інвестиційного проекту (зворотні грошові потоки), так і на

швидкості цих надходжень. Проте рівень дохідності або загальний прибуток від здійснення інвестиційного проекту у цьому методі не враховується.

Отже, за методом визначення терміну окупності інвестицій мірою оцінки капітальних інвестицій є прийнятний термін окупності. Що вища ліквідність коштів потрібна інвестору, то коротшим має бути термін окупності.

На величину терміну окупності інвестицій впливає рівномірність розподілу прогнозованих зворотних грошових потоків за інвестиційним проектом. Якщо зворотні грошові потоки розподілені по роках експлуатації інвестиційного проекту рівномірно, то термін окупності розраховують діленням вартості інвестиційного проекту (величини прямих грошових потоків) на величину річного доходу (прибутку) підприємства, обумовленого інвестиційним проектом. При отриманні дробового числа воно округлюється до найближчого цілого [22, с.400].

Метод розрахунку терміну окупності інвестиційного проекту є найбільш простим та дуже поширеним у практиці оцінки інвестиційних проектів і має переваги тоді, коли інвестиційному проекту властивий високий ступень ризику. Тому що коротший термін окупності проекту, то менш ризикованим є проект. Така ситуація властива для підприємств, на діяльність яких суттєво впливають технологічні зміни.

Крім переваг цей метод має багато недоліків, які найбільш яскраво виявляються тоді, коли йдеться про альтернативні інвестиційні проекти, тобто проекти, з яких тільки один може бути вибраний для подальшого впровадження.

Метод визначення розрахункової норми прибутку (прибуток на капітал) передбачає порівняння величини прибутку від проекту та величини вкладеного капіталу. Визначення розрахункової норми прибутку або середньої ставки доходу – це простий бухгалтерський спосіб, який показує прибутковість проекту. Цей метод оцінки інвестиційних проектів, напевно, найдавніший. Проте водночас він є найбільш спірним, оскільки величина показника розрахункової норми прибутку залежить від того, що розуміють під доходом та

вкладеним капіталом.

Формула розрахунку показника розрахункової норми прибутку (AROR) може бути представлена в двох варіантах [26, с.58]:

1-й варіант:

$$AROR = \frac{СП}{ПБК} \quad (1.2)$$

де, СП - середній прибуток на рік (балансовий або чистий); ПБК - первісний вкладений капітал.

Первісний вкладений капітал включає первісні витрати коштів за проектом та додаткові витрати.

2-й варіант:

$$AROR = \frac{ІСП/n}{(ПБК - ОВ)/2} \quad (1.3)$$

де, ІСП - прибуток, отриманий за роки експлуатації інвестиційного проекту; n - термін експлуатації проекту; ПБК - первісний вкладений капітал; ОВ - залишкова вартість активів.

Розрахуємо значення показників для визначення AROR.

Як і метод розрахунку терміну окупності інвестиційного проекту, метод визначення розрахункової норми прибутку є надзвичайно простим, чим і зумовлено його широке використання в оцінці інвестиційних проектів. Проте недоліків у цього методу набагато більше [33]:

- існує багато способів визначення доходу та вкладеного капіталу; тому перш ніж аналізувати отримані значення, необхідно знати, яким чином були підготовлені до розрахунку показники доходу та вкладеного капіталу. Невідповідність показників може призвести до отримання неточних значень розрахункової норми прибутку, що може вплинути на прийняття інвестиційного рішення;

- в оцінці прибутковості інвестиційного проекту як показник повернення капітальних інвестицій використовується тільки прибуток, а не зворотні грошові потоки. Амортизаційні відрахування, як складова зворотного

грошового потоку, не враховуються.

Методи, які передбачає традиційний бухгалтерський підхід до фінансової оцінки інвестиційного проекту (метод розрахунку терміну окупності інвестиційного проекту - показник РР та метод визначення розрахункової норми прибутку), мають крім зазначених ще і спільні недоліки, оскільки вони [44, с.55]:

- ґрунтуються на припущенні, що ризик чи невпевненість при прийнятті інвестиційних рішень щодо проектів, які розглядаються, не є основною проблемою для інвестиційних менеджерів або керівників підприємства;

- не враховують грошові потоки за проектом та часову складову грошових потоків за проектом, тобто не враховують зміну грошей із часом.

Таким чином, розглянуті два традиційні методи оцінки інвестиційних проектів не є ідеальними. Хоча вони і використовуються на практиці, їм властиві серйозні недоліки, які можуть призвести до неправильних інвестиційних рішень.

Наріжним каменем усіх складних методів фінансового аналізу інвестиційних проектів є дисконтування грошових потоків, завдяки чому можливе правильне, коректне порівняння грошових потоків, які виникають у різні періоди часу. До складних методів фінансового аналізу інвестиційних проектів належать метод чистої теперішньої вартості (NPV) (з варіаціями) та метод внутрішньої норми прибутку (IRR).

Порядок визначення показника NPV такий [48, с.387]:

- визначається поточна вартість витрат (IC), тобто з'ясовується питання, скільки інвестицій потрібно зарезервувати для інвестиційного проекту;

- розраховується поточна вартість майбутніх грошових надходжень від експлуатації інвестиційного проекту (PV), для чого доходи за кожний рік приводяться до теперішньої дати. Величина PV становить суму майбутніх грошових надходжень за всі роки очікуваного або нормативного терміну експлуатації інвестиційного проекту;

- визначається величина NPV:

$$NPV = \sum \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC \quad (1.4)$$

де, $P_1, P_1, \dots, P_k$ - річні грошові надходження від проекту, i - ставка дисконтування, IC - стартові інвестиції.

Метод розрахунку чистої теперішньої вартості має три основні переваги:

- усі розрахунки здійснюються виходячи не з чистих доходів, а з грошових потоків, до складу яких включають чисті доходи та амортизаційні відрахування. Амортизаційні відрахування не є витратами підприємства;
- при обчисленні чистої теперішньої вартості враховується зміна вартості грошей з часом. Що більше впливає час на вартість грошей, то вища дисконтна ставка (коефіцієнт дисконтування);
- ухвалюючи проекти лише із додатним значенням NPV , підприємство може нарощувати свої активи за рахунок цих проектів [63, с.488].

Проте методу розрахунку чистої теперішньої властиві і певні недоліки:

- інвестиційні менеджери не завжди можуть докладно прогнозувати грошові потоки на наступні роки; що далі певна дата, то важче оцінити майбутні грошові потоки. Для якісного прогнозування грошових потоків на наступні роки необхідно до розрахунків залучати спеціалістів високої кваліфікації;
- метод передбачає, що дисконтна ставка є незмінною протягом років експлуатації проекту. Насправді дисконтна ставка, як і процента ставка банку, може змінюватися з року в рік. Можна прогнозувати дисконтну ставку, але для цього потрібні праця висококваліфікованих спеціалістів, багато відповідної інформації, відповідне комп'ютерне та програмне забезпечення, а результат має імовірнісний характер.

На відміну від показника NPV , показник PI є відносним показником. При розрахунку індексу доходності використовується та сама інформація про дисконтовані грошові потоки, що і при визначенні показника NPV . Але замість визначення різниці між теперішньою вартістю майбутніх доходів та первісними витратами PI обчислюємо співвідношенням цих показників [52, с.6]:

$$P_j = \sum \frac{P_k}{(1+i)^k} \div IC \quad (1.5)$$

Якщо показник PI дорівнює 1, то майбутні доходи від реалізації проекту точно дорівнюватимуть вкладеним коштам, тобто підприємство нічого не виграє (але і не втрачає). Таке значення показника PI відповідає нульовому значенню показника NPV.

Якщо $PI > 1$, то інвестиційний проект слід прийняти, оскільки у такому разі $NPV > 0$. При $PI < 1$ інвестиційний проект слід відхилити внаслідок його збитковості, тому що у цьому випадку $NPV < 0$.

Показник PI є дуже зручним, якщо необхідно вибрати один інвестиційний проект з низки альтернативних, які мають приблизно однакове значення NPV.

Складається враження про подібність показників NPV та PI. Але попри однаковий висновок, який вони дають про відхилення або схвалення інвестиційного проекту, вони все ж по-різному оцінюють пріоритетність ухвалених альтернативних проектів [52, с.7].

Внутрішня норма прибутку, або внутрішня ставка доходу (IRR), - це другий важливий показник при аналізі капітальних інвестицій, взятий із теорії економіки. Це дуже популярний показник оцінки доцільності інвестицій.

IRR - це міра прибутковості інвестицій, дисконтна ставка, за якої показник NPV дорівнює 0. Іншими словами, IRR - це норма прибутку, отриманого в результаті здійснення проекту за рівності теперішньої вартості майбутніх грошових потоків та первісних витрат [27, с. 72].

Ставка, нижчі від якої проекти відхиляють, називається граничною, крайньою або необхідною. Спочатку інвестор вираховує свою граничну ставку відповідно до вартості фінансування та ризикованості проекту, а вже потім - прогножуються майбутні грошові потоки та визначається показник IRR. Якщо значення показника IRR вище від граничної ставки, то такий інвестиційний проект приймається для подальшого розгляду, якщо ні - відхиляється.

Визначення показника IRR ручним способом є дуже трудомістким та потребує багато часу. Тому на сьогодні існують спеціальні комп'ютерні

програми для розрахунку показника IRR для інвестиційних проектів з нерівномірними зворотними грошовими потоками.

Таким чином, формування комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості може здійснюватися за різними методиками. Основною вимогою до будь-якого методу визначення рівня інвестиційної привабливості є можливість інтерпретації отриманої інформації та прийняття на основі визначених показників ефективних і доцільних управлінських рішень, як з боку інвестора щодо вкладання коштів, так і з боку підприємства-реципієнта щодо підвищення власного інвестиційного рейтингу.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною привабливістю підприємства

Нормативно-правове стимулювання розвитку інвестиційної діяльності в Україні передбачає впровадження ряду законопроектів, що визначають пріоритетні сфери інвестування та механізми державної підтримки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання в Україні (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Нормативно-правове забезпечення регулювання відносин у сфері управління інвестиційною привабливістю підприємств України

Джерело	Нормативно-правове регулювання
Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [31]	Конституція України у статті 42 надала кожному право на незаборонену законом підприємницьку діяльність. І хоча за великим рахунком, виходячи з визначення понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» інвестиційну діяльність не завжди можна віднести до підприємництва, однак тут мається на увазі весь спектр економічних прав людини і громадянина.
Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [17]	Регулює суму вкладень інвестицій в підприємство. Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України.
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII [59]	Цей Закон визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України. Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва.

Продовження таблиці 1.6

Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV [60]	Створює сприятливе законодавче поле для реалізації зростання виробництва та конкурентоспроможності товарів вітчизняного виробника на внутрішньому і зовнішньому ринках. Цей закон визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.
Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 № 5080-VI [61]	Цей Закон спрямований на забезпечення залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів і визначає правові та організаційні основи створення, діяльності, припинення суб'єктів спільного інвестування, особливості управління активами зазначених суб'єктів, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання таких активів, особливості емісії, обігу, обліку та викупу цінних паперів інститутів спільного інвестування, а також порядок розкриття інформації про їх діяльність.
Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 94/96-ВР [62]	Цей Закон визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України. Для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, за винятками, передбаченими законодавством України та міжнародними договорами України.
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні» від 02.02.2011 № 389 [58]	Метою Програми є перехід на інноваційну модель розвитку економіки, модернізація виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринку, запобігання впливу міжнародної фінансової кризи на розвиток економіки.
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» від 26.04.2000 № 91 [56]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції із спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності. Норми Положення (стандарту) 12 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

Законодавство визначає, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права в частині здійснення цієї діяльності; самостійно визначають цілі, напрямки, види та обсяги інвестицій; залучають для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів та торгів.

В Україні були закладені основи законодавчої бази, яка регулює діяльність

інвестиційного ринку. На сьогодні базовим законодавчим актом, який регулює загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України є Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 р., № 1561-12 із змінами та доповненнями [59].

Забезпечення інвестиційної діяльності в Україні до сьогодні характеризується нечіткістю та нестабільністю. Специфічним в українському законодавстві є трактування самого терміна «інвестиція». Так, згідно ст. 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» (1991 рік) «інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект». Таке трактування основного терміна ілюструє винятково прагматичний підхід до потенційного інвестора з боку української держави. Зрозуміло, що досягнення соціального ефекту є однією з основних пріоритетних цілей державної економічної політики, однак для інвестора головною метою його діяльності є отримання прибутку. Цей факт треба чітко усвідомлювати на тих владних рівнях, від яких залежить формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні [59].

Основним законодавчим актом, який регулює діяльність іноземних інвесторів в Україні є Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. із змінами та доповненнями. Кабінетом Міністрів України 07.08.1996р. Згідно чинного законодавства, підприємства, створені за участю іноземних інвестицій підлягають валютному і митному регулюванню та оподаткуванню.

Іноземні інвестиції можуть здійснюватись у вигляді [62]:

- іноземної валюти, що визнається конвертованою НБУ;
- валюти України;
- будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав;
- акцій, облігацій, інших цінних паперів.

Ст.5 Закону України «Про режим іноземного інвестування» передбачає

оцінку іноземних інвестицій та перерахування інвестиційних сум за офіційним курсом національної валюти, визначеним Національним банком України [62].

У ст.18 Закону України «Про режим іноземного інвестування» зазначається, що майно, яке ввозиться на територію України іноземним інвестором, як внесок до статутного фонду підприємств з іноземними інвестиціями, звільняється від обкладання митом [62].

Кабінет Міністрів України Постановою від 07.08.1996р. № 928 (із змінами та доповненнями) затвердив Положення «Про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій». Цим Положенням визначено порядок подання документів для реєстрації іноземного інвестора. Державна реєстрація здійснюється шляхом присвоєння підприємству реєстраційного номеру. За державну реєстрацію справляється плата в розмірі 25 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Державна реєстрація діє протягом усього періоду функціонування інвестицій.

Національний банк України 10.08.2005 р. затвердив Постанову № 280 «Про порядок іноземного інвестування в Україні», де обґрунтував терміни інвестиційної політики. Наприклад: інвестиційний вклад, інвестиційний рахунок, іноземні інвестори, об'єкт інвестування, прямі та портфельні інвестиції [40].

Іноземний інвестор розраховується за об'єкт інвестування протягом 30 календарних днів з дати зарахування на інвестиційний рахунок. В разі неможливості додержання строку, кошти в гривнях, які були придбані і невикористані для здійснення інвестицій банк продає.

Важливими правовими документами, які регулюють взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності є міждержавні Угоди «Про сприяння та взаємний захист інвестицій». Такі Угоди є гарантом надання справедливого статусу інвестиціям і захисту їх на території іншої держави. Вони підписані більш ніж із 50 країнами світу. Ціла низка проектів угод знаходиться в стадії узгодження.

Позитивним моментом у вирішенні проблеми застосування норм

законодавства, пов'язаних з державними гарантіями захисту іноземних інвестицій став Закон України від 17.02.2000 року № 1457-III «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження», яким передбачено введення однакового режиму оподаткування як для підприємств, створених за участю іноземних інвестицій незалежно від форм їх внесення, так і для українських підприємств.

За останній час для формування адекватної сучасним потребам правової бази прийнято ряд законів, які передбачають, відповідно до норм міжнародного права, державні гарантії захисту інвестицій, їх незмінність, рівні умови з вітчизняними інвесторами, можливість пільгового режиму інвестиційної діяльності, зокрема, у спеціальних (вільних) економічних зонах.

В грудні 2019 року Кабінет Міністрів України затвердив «Програму розвитку інвестиційної діяльності в Україні на 2019-2021 роки». Документ передбачає низку заходів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату в країні. Це, перш за все, зниження рівня державного регулювання підприємницької діяльності, удосконалення нормативної бази, зниження податкового навантаження.

Найбільш інвестиційно привабливими галузями української економіки є: харчова промисловість, переробка сільськогосподарських продуктів, оптова торгівля, машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловості, металургія, виробництво коксу, ядерного палива, науково-технологічна та інноваційна діяльність, туризм [53].

Інвестиції мають спрямовуватися в кожний регіон, у кожне місто, де реально формується сприятливий інвестиційний клімат. На жаль, сьогодні 75% усіх інвестицій зосереджені лише в дев'яти містах України, які охоплюють тільки 15% населення. При цьому багато регіонів взагалі не отримують інвестицій. Формується висновок про те, що обласні та районні адміністрації, мерії міст не працюють над створенням інвестиційного іміджу своєї території. І це негативно впливає на загальнодержавний інвестиційний імідж. Слід

зазначити, що майже 10% усієї території країни займають спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку, які мають значні економічні пільги. Проте поки що задовільними можна вважати лише показники залучення інвестицій у Донецьку територію пріоритетного розвитку.

В ході аналізу нормативно – правової бази регулювання інвестиційної діяльності в Україні було виявлено її позитивні і негативні сторони. Позитивним є те, що законодавчі акти в галузі інвестування постійно вдосконалюються, а отже, стають прийнятними для вітчизняних та іноземних інвесторів. Негативною є нестабільність політичної а так і економічної ситуації в країні, що в свою чергу помітно впливає на стан законодавчої бази.

Одними з головних проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України є несприятливий інвестиційний імідж України, а саме [66, с.83]:

- нестабільність законодавства, відсутність надійних гарантій захисту від його зміни для іноземних інвесторів;
- наявність великого податкового пресу, гальмування податкової реформи;
- низький рівень розвитку банківської системи та фондового ринку;
- відсутність розвиненої системи страхування інвестицій та експортно-імпортних операцій.

У країнах із розвиненою ринковою економікою не існує єдиного закону про інвестиційну діяльність. Така діяльність регламентується групою законів, що відносяться до сфери економічного, комерційного, податкового, трудового, адміністративного права [69, с.300].

Законодавчі акти регулюють амортизаційну політику, оподаткування, операції з цінними паперами, статус корпорацій, відповідальність сторін за комерційними контрактами, порядок одержання ліцензій, взаємовідносини з кредитними та фінансовими установами та інші питання, що пов'язані з підприємницькою діяльністю.

Оскільки приватний сектор господарства складає основу ринкової економіки, невід'ємним елементом господарської самостійності є свобода вибору сфер і форм інвестиційної діяльності. Лише у виняткових випадках

окремі галузі в ряді країн цілком або частково закриті для приватних інвесторів, у тому числі закордонних. Основним критерієм доцільності реалізації тих або інших інвестиційних проектів є ситуація на ринку. Водночас при прийнятті інвестиційних рішень безумовно враховуються економічні або адміністративні норми, пільги, вплив яких має не прямий, а опосередкований характер, і які створюють певне юридичне й економічне середовище для інвестиційної діяльності [33].

Інвестиційне законодавство України потребує вдосконалення та більшої уніфікації. Потрібно проводити семінари по роз'ясненню питань, які стосуються іноземних інвестицій. Також необхідно узгодити інвестиційне законодавство з іншими правовими актами, які діють на території України.

Вдосконалення законодавчої бази значно впливає на інвестиційний клімат країни – реципієнта інвестицій. Якщо законодавство є прозорим та зрозумілим для усіх учасників інвестиційного процесу, то в першу чергу іноземні інвестори будуть вкладати більший обсяг інвестицій в українську економіку.

Чинне законодавство не повинно суперечити міжнародним договорам і конвенціям. Іноземний інвестор, в свою чергу, повинен дотримуватись норм чинного законодавства країни, в яку вкладаються інвестиції. Також повинні бути чітко встановлені правові норми з уникнення подвійного оподаткування інвестиційної діяльності.

Оскільки процес інвестування передбачає здійснення низки маркетингових заходів, зокрема розроблення кількох альтернативних варіантів виробництва і продажу відповідної продукції, проведення аналізу кожного варіанта і вибір найдоцільнішого і найефективнішого з них, то необхідною є наявність високорозвиненої інформаційної системи [44, с.55].

Важливим завданнями інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності є стратегічна орієнтація на прийняття відповідних інвестиційних рішень і на поточне управління, а також використання сучасних методів аналізу інвестиційної діяльності, які дають змогу виявити резерви її зростання. Функцію забезпечення інформаційних систем включаємо до загальних функцій

управління інвестиційною діяльністю підприємства. Крім цієї функції, до загальних належать розроблення інвестиційної стратегії підприємства, організаційних структур, забезпечення інвестиційної діяльності, сприяння забезпеченню обґрунтування альтернативних варіантів інвестиційних рішень, аналіз, планування, контроль за реалізацією управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності.

Для здійснення статистичного моніторингу стану інвестиційної діяльності підприємств пропонуємо використовувати ряд запитань, гармонізованих з європейською інвестиційною анкетой, згідно з якою інвестиційна діяльність досліджується за такими показниками [9, с.207]:

- напрямки вкладення інвестицій;
- фактори, що стримують вкладення інвестицій на підприємствах;
- зміни загального обсягу інвестицій порівняно з попереднім періодом.

Інформаційне забезпечення формування інвестиційних ресурсів та договірних відносин є одним із шляхів формування додаткових ресурсів, резервів і можливостей для розвитку підприємств. Розвиток ґрунтується не лише на вдалому фінансуванні проектів запланованих державою, підтримці нею галузей економіки, сприятливій грошово-кредитній політиці, а також на узгодженій системі взаємозв'язків між підприємствами та іншими суб'єктами ринку.

В умовах глобалізації та динамічної швидкості поширення інформації необхідно досліджувати, як здійснювати інформаційне забезпечення процесу інвестування. Інформація, яка може бути доступною, повинна сприяти визначенню проблем, удосконаленню методів роботи, впровадженню нової техніки, зменшенню витрат і підтримці потужностей, ефективному позиціонуванню, вдалій співпраці з іншими суб'єктами економіки та створенню інвестиційно привабливого середовища на підприємствах. Оскільки цей чинник впливу сьогодні сформульований переважно лише в комплексі з іншими, то перспективою для подальшого дослідження є формування інформаційного забезпечення джерел фінансових ресурсів та договірних відносин.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління інвестиційною привабливістю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що інвестиційна привабливість підприємства - самостійна економічна категорія, що характеризується не тільки стійкістю фінансового стану підприємства, прибутковістю капіталу, курсом акцій і рівнем виплачуваних дивідендів. Разом із цим інвестиційна привабливість підприємства формується завдяки конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, що виражається в якнайповнішому задоволенні потреб споживачів.

2. В результаті дослідження було удосконалено визначення поняття «інвестиційна привабливість підприємств» як модель кількісних та якісних показників, які характеризують не тільки фінансово-економічний стан підприємства, а й рівень маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення та ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами.

3. Узагальнено, що змістовний аналіз процесу управління полягає у вивченні його з позицій зв'язку із соціальними процесами в суспільстві (виробництво, накопичення, споживання тощо), з видами виробничо-господарської діяльності організації (фінанси, конструкторсько-технологічна діяльність, збут тощо), а також з погляду співвідношення цілей управління, методів, засобів і принципів.

4. Обґрунтовано, що інвестиційна привабливість підприємства характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал.

5. Встановлено, що в сучасній практиці господарювання застосовується

багатоаспектний підхід до аналізу й оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Загальний економічний та фінансовий стан досліджуваного підприємства у визначенні його інвестиційної привабливості, як правило, має відображатися цілою низкою показників.

6. Узагальнено, що інвестиційна привабливість розглядається на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Причому підприємство в цій системі є кінцевою точкою вкладення коштів, де реалізуються конкретні проекти, а привабливість кожного інвестиційного проекту визначається привабливістю всіх складових - країни, галузі, регіону, підприємства. Іншими словами, для стратегічного інвестора не будуть достатньо переконливими аргументи інвестування коштів, наприклад, у машинобудівне підприємство, якщо розвиток галузі в масштабі економіки перебуває в кризовому стані.

7. Обґрунтовано, що формування комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості може здійснюватися за різними методиками. Основною вимогою до будь-якого методу визначення рівня інвестиційної привабливості є можливість інтерпретації отриманої інформації та прийняття на основі визначених показників ефективних і доцільних управлінських рішень, як з боку інвестора щодо вкладання коштів, так і з боку підприємства-реципієнта щодо підвищення власного інвестиційного рейтингу.

8. Встановлено, що законодавство визначає, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права в частині здійснення цієї діяльності; самостійно визначають цілі, напрямки, види та обсяги інвестицій; залучають для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів та торгів.

9. Доведено, що важливим завданнями інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності є стратегічна орієнтація на прийняття відповідних інвестиційних рішень і на поточне управління, а також використання сучасних методів аналізу інвестиційної діяльності, які дають змогу виявити резерви її зростання.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТОВ «ФЕРПЛАСТ-УКРАЇНА»

2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства

Італійська компанія Ферпласт (Ferplast) є провідним виробником товарів для домашніх тварин, який вже давно існує на ринку. Понад п'ять десятиліть цей виробник виступає загальноновизнаною міжнародною провідною компанією, яка здійснює свою діяльність у галузі розробки та випуску різної продукції для чотириногих друзів, а також для інших домашніх вихованців.

Історія виникнення компанії Компанія Ферпласт (Ferplast) має свою історію, свою відданість високій якості та величезній надійності товарів, які вона виробляє. Щоб заслужити загальну довіру споживача, компанія постійно удосконалює своє виробництво, покращує формулу, склад і підвищує якість використовуваної сировини, невпинно розвивається та впроваджує інноваційні ідеї та технології.

Історія Ферпласт (Ferplast) починається з виробництва клітин для пернатих тварин і приходять до нового покоління домашніх улюбленців. Всі роки свого успішного існування компанія Ферпласт проводить у гармонійних відносинах зі споживачем, а саме – домашнім вихованцем, враховуючи його фізіологічні особливості та потреби.

Головне представництво виробника Ферпласт (Ferplast) знаходиться в провінційному містечку Віценза в Італії, яке належить до області Венеції і було засноване в 1966 році під проводом Carlo Vakkari, яке на сьогоднішній момент є керівником ради директорів.

Починаючи з 2000 р. італійська компанія Ферпласт (Ferplast) відкрило в Україні власне виробничо-торговельне представництво. Організаційно-правова характеристика ТОВ «Ферпласт-Україна» представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Організаційно-правова характеристика ТОВ «Ферпласт-Україна»

Ознака	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ФЕРПЛАСТ - УКРАЇНА
Скорочена назва	ТОВ «Ферпласт-Україна»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	22890431
Дата реєстрації	19.05.2000 р.
Розмір статутного капіталу	258965 тис.грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Недержавна власність
Види діяльності	Основний: 15.12 Виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів Інші: 16.29 Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля
Місцезнаходження юридичної особи	10004, Житомирська обл., місто Житомир, ПРОСПЕКТ МИРУ, будинок 57

Таким чином, компанія ТОВ «Ферпласт-Україна» зареєстрована 19.05.2000 р. за юридичною адресою 10004, Житомирська обл., місто Житомир, ПРОСПЕКТ МИРУ, будинок 57. Розмір статутного капіталу складає 258965 тис.грн. На момент останнього оновлення даних 13.05.2022 р. стан організації - не перебуває в процесі припинення.

Метою ТОВ «Ферпласт-Україна» є: отримання прибутку, заповнення внутрішнього ринку товарами народного споживання, освоєння сучасних промислових технологій, «ноу-хау», управлінського і комерційного досвіду, укріплення експортної бази України.

Згідно Статуту предметом діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» є:

- розширення та реконструкція діючих підприємств з метою збільшення конкурентоздатності продукції з наступною реалізацією її як на ринок України, так і за її межами;
- виробництво товарів для домашніх тварин;

- консультації в галузі технології виробництва товарів для домашніх тварин;
- впровадження нових технологій, винаходів, «ноу-хау» в масове виробництво товарів для домашніх тварин;
- оптова, роздрібна та виїзна торгівля;
- залучення в економіку України інвестицій ведучих фірм-виробників товарів для домашніх тварин тощо.

ТОВ «Ферпласт-Україна» є юридичною особою і діє на основі повного господарського розрахунку, самофінансування, самоокупності та відповідно до чинного законодавства України та даного Статуту. Має право юридичної особи з дня державної реєстрації. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку та інші штампи з своїми реквізитами. Товариство може створювати на території України, а також за кордоном дочірні підприємства, філії та представництва.

Філії та представництва діють від імені та на основі положень про них, затверджених товариством, а дочірні підприємства на основі затверджених товариством статутів. Товариство може бути учасником спільних підприємств, акціонерних та інших товариств, концернів, консорціумів, асоціацій та інших добровільних об'єднань. Учасники несуть відповідальність в межах їх вкладів, відповідають по зобов'язанням товариства невнесеною частиною вкладу у випадку ліквідації, звернення стягнення на майно товариства відповідно до чинного законодавства.

Основними завданнями товариства є створення додаткових потужностей в промисловості товарів для домашніх тварин, організація торгівлі, застосування нового устаткування і технологій, участь у розвитку інших галузей народного господарства України.

ТОВ «Ферпласт-Україна» має право продавати, передавати безкоштовно, обмінювати, передавати в оренду юридичним та фізичним особам засоби виробництва та інші матеріальні цінності, відчужувати їх іншим особам, та використовувати у спосіб, що не суперечить чинному законодавству та статуту

підприємства навіть якщо такий спосіб прямо не зазначений у статуті. Рішення про відчуження об'єктів нерухомості, засобів виробництва та інших матеріальних цінностей приймають в порядку визначеним статутом підприємства. Підприємство має право укладати договори, в тому числі зовнішньоекономічні, зокрема, договори купівлі-продажу, підряду, страхування майна, перевезень, зберігання, доручення і комісії тощо, набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, виступати у суді.

Майно ТОВ «Ферпласт-Україна» складається з основних засобів та оборотний коштів та інших цінностей, вартість яких відображається в балансі. Джерелом формування майна підприємства є: грошові та матеріальні внески власника; прибутки отримані від реалізації продукції, робіт та послуг, а також від інших видів господарської діяльності; безоплатні або благодійні внески, пожертвування підприємств, організацій громадян; інші джерела не заборонені законодавчими актами України. Підприємство є власником: майна переданого власником у власність; продукції, виробленої підприємством в результаті господарської діяльності; іншого майна, набутого на підставах, не заборонених чинним законодавством.

Ризик випадкової загибелі або пошкодження майна, що є власністю ТОВ «Ферпласт-Україна» або передане йому в користування, несе який на день реєстрації підприємства сформований повністю. Управління на підприємствах здійснюється у двох сферах: виробничо-технічній, коли виконуються роботи з організації, координації та регулювання виробничого процесу, та соціальної, коли регулюються взаємовідносини між учасниками виробничого процесу в умовах поділу і кооперації праці, формування відносин між управлінцями та виконавцями.

Головна перевага ТОВ «Ферпласт-Україна» – застосування новітніх технологій на всіх етапах виробничого процесу, та використання екологічно безпечних матеріалів. Особлива увага приділяється комфортності і функціональності кожної моделі. Також важливою складовою успіху ТОВ «Ферпласт-Україна» є його естетична привабливість.

Для відображення структурних взаємозв'язків основних рівнів та підрозділів підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна», їх підпорядкованості на практиці використовують певні схеми організаційної структури управління. Такі схеми є лише скелетом системи управління, оскільки не розкривають склад та зміст функцій, прав та обов'язків підрозділів та посадових осіб.

Підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна» як складна виробнича система має виробничу і організаційну диференціацію, що виражається в поділі його на виробничі, обслуговуючі підрозділи та апарат управління з певною функціональною структурою.

ТОВ «Ферпласт-Україна» поділене на центри відповідальності, які базуються на вертикальних відносинах, тобто управління діяльністю підрозділів здійснюється одним центром – апаратом управління.

Організаційну структуру управління підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» представлено на рис. 2.1.

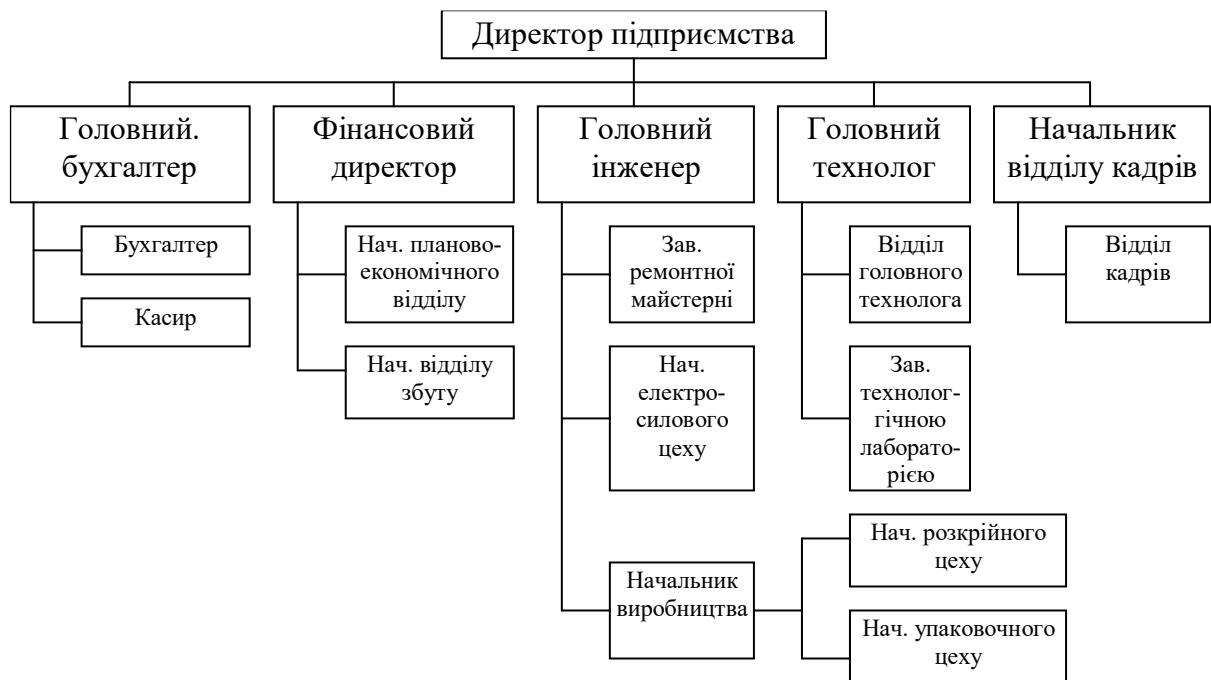

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ТОВ «Ферпласт-Україна»

Вищим органом управління ТОВ «Ферпласт-Україна» є власник. До компетенції власника відносяться:

- визначення основних напрямків діяльності підприємства і затвердження його планів та звітів про їх виконання;

- затвердження статуту та внесення змін до статуту підприємства;
- затвердження річних результатів діяльності підприємства, затвердження звітів і висновків ревізійних органів чи аудитора, порядку розподілу прибутку визначення порядку покриття збитків;
- створення та ліквідація філій та представництв, затвердження їх положень;
- затвердження правил процедури та інших внутрішніх документів підприємства, визначення організаційної структури підприємства;
- призначення та звільнення директора підприємства;
- затвердження умов оплати праці директора.

Виконавчим органом ТОВ «Ферпласт-Україна» який здійснює його поточну діяльність, є директор який призначається власником. До компетенції директора відносяться всі питання діяльності підприємства крім тих, установчими документами віднесені до компетенції власника. Він підзвітний власникові і організовує виконання його рішень, одноособово приймає рішення, обирається терміном на п'ять років, має право без довіреності виконувати дії від імені підприємства.

Оперативне керівництво підприємством здійснює директор. Директор підприємства: визначає організаційну структуру підприємства; затверджує правила внутрішнього розпорядку; підбирає кадри та створює робочий апарат; затверджує штатний розклад; підписує та трудові договори з працівниками підприємства, керівниками.

До переваг можна організаційної структури ТОВ «Ферпласт-Україна» можна віднести те, що для якісного використання своєї функції кожен підрозділ організації затрачає максимум необхідних зусиль.

Недоліком же є збільшення загальних витрат через неминуче дублювання робіт для різних підрозділів підприємства, а також довгий час який затрачає рішення, прийняте керівництвом, коли йде по ланцюгу від керівника до підлеглого. Структура ТОВ «Ферпласт-Україна» є централізованою. Відповідальність по всіх розпорядчих функціях несе голова правління.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства – комплексне вивчення фінансового стану підприємства з метою оцінки досягнутих фінансових результатів, що проводиться за допомогою методів статистичного, економічного і фінансового аналізу за даними трьох потоків інформації: нормативної, планової та фактичної, відображеної в бухгалтерській (фінансовій) звітності підприємства [50, с.45].

Щоб забезпечити економічно ефективні результати виробничо-господарської діяльності на різних рівнях ієрархічної структури функціонування й управління ТОВ «Ферпласт-Україна», необхідна певна система показників, ефективна для кожного рівня. Передусім треба чітко визначити цілі, завдання та функції підприємств і організацій кожного рівня, після чого стануть ясними потреби у відповідних показниках, за допомогою яких можна кількісно та якісно оцінювати результати виробничо-господарської діяльності на кожному рівні управління [33].

Аналіз виробничо-господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» є засобом систематичного всебічного контролю, а також порівняння досягнутих показників з рівнем минулих років. В першу чергу необхідно провести розрахунок основних економічних показників діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» згідно даних табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні економічні показники господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	557734	511591	598675	40941,0	7,34
Валовий прибуток, тис. грн.	78047	66230	78453	406,0	0,52
Чистий прибуток, тис. грн.	9235	30601	34250	25015,0	270,87
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	345	357	368	23,0	6,67

Продовження таблиці 2.2

Середньорічна вартість:					
– необоротних активів;	5556,0	6541,5	8637,5	3081,5	55,46
– оборотних активів	207965,5	186234,0	195031,5	-12934,0	-6,22
Фондовіддача, грн	100,38	78,21	69,31	-31,07	-30,95
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	2,68	2,75	3,07	0,39	14,46
Продуктивність праці, тис. грн.	1616,62	1433,03	1626,83	10,21	0,63
Рентабельність господарської діяльності, %	1,66	5,98	5,72	4,07	x

Аналіз показав, що ТОВ «Ферпласт-Україна» діє прибутково, про що свідчать дані показників чистої виручки від реалізації продукції та чистого прибутку. Зокрема, чистий дохід підприємства у 2021 році склав 598675 тис.грн., що на 40941 тис.грн. або на 7,34 % більше, ніж у 2019 році. Чистий прибуток підприємства є значним, водночас як позитивне слід відмітити його зростання в 2019-2021 роках. Якщо в 2019 році він становив 9235 тис.грн., то в 2021 році значення цього показника становило 34250 тис.грн. або у 2,71 разів більше від рівня 2019 року. Має тенденцію до збільшення показник середньорічної вартості необоротних активів. Якщо в 2019 році цей показник становив 5556,0 тис.грн., то в 2021 році його значення збільшилось і становило 8637,5 тис.грн. (відбулося збільшення на 55,46 %). Фондовіддача, тобто показник, що характеризує ефективність використання основних засобів має досить велике та позитивне значення. Як показав аналіз, в 2021 році її значення становить 69,31 грн., що на 31,07 грн. менше рівня 2019 року. Слід відзначити, що підприємство є низькорентабельним, також в 2021 році спостерігалась тенденція до збільшення рівня рентабельності на 4,07 пункти в порівнянні з 2019 роком.

Ресурсний потенціал підприємства визначається наявністю майна, сформованого за відповідними джерелами фінансових надходжень. Майновий стан суб'єкта господарювання характеризується кількістю і якістю активів, які відображені в балансі підприємства. В процесі аналізу необхідно здійснити об'єктивну оцінку вартості майна (ресурсів) в цілому, а також тієї частки, що знаходиться реально у власності і розпорядженні підприємства. Другий

напрямок аналізу – це аналіз стану довгострокових постійних активів підприємства і рівня забезпечення його оборотними активами для господарської діяльності [12, с.56].

Майно ТОВ «Ферпласт-Україна» відображається у балансі (форма №1). Згідно з балансом майно класифікується за видами ресурсів, які відображені у активі балансу, та за видами джерел їх фінансування – пасивів балансу. Загальна ж вартість майна дорівнює валюті балансу, при цьому виконується наступна тотожність: актив=пасив [22, с.94].

Результати проведення горизонтального аналізу майна та джерел його утворення ТОВ «Ферпласт-Україна» представлено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика динаміки майна та джерел його утворення за даними фінансової звітності ТОВ «Ферпласт-Україна», тис.грн.

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Активи					
Незавершені капітальні інвестиції	379,0	784,0	1073,0	694	183,11
Основні засоби	4472,0	6686,0	7523,0	3051	68,22
Інші фінансові інвестиції	210,0	552,0	657,0	447	212,86
Усього необоротні активи	5061	8022	9253	4192	82,83
Запаси	154677	115513	124476	-30201	-19,53
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1361	1654	1323	-38	-2,79
Дебіторська заборгованість за розрахунками	2970	4608	4472	1502	50,57
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	25	53	76	51	204,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1018	1379	1587	569	55,89
Гроші та їх еквіваленти	20070	65632	64134	44064	219,55
Витрати майбутніх періодів	800	1011	557	-243	-30,38
Інші оборотні активи	374	1323	2265	1891	505,61
Усього оборотних активів	181295	191173	198890	17595	9,71
Разом	186356	199195	208143	21787	11,69
Зобов'язання					
Зареєстрований капітал	258965	258965	258965	0	0,00
Капітал в дооцінках	-5	-5	-5	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-99881	-69280	-65435	34446	-34,49
Усього власний капітал	159079	189680	193525	34446	21,65
Поточна заборгованість за зобов'язаннями	24009	5676	9608	-14401	-59,98
Поточна кредиторська заборгованість	1613	2244	2005	392	24,30

Продовження таблиці 2.3

Поточні забезпечення	842	1366	2365	1523	180,88
Інші поточні зобов'язання	813	229	640	-173	-21,28
Усього поточні зобов'язання і забезпечення	27277	9515	14618	-12659	-46,41
Разом	186356	199195	208143	21787	11,69

Аналіз показав, що вартість майна ТОВ «Ферпласт-Україна» збільшилась на 21787 тис.грн., або на 11,69 %. Основу майна підприємства становлять оборотні активи, а саме запаси. У 2021 році вартість запасів скоротилась на 30201 тис.грн., або на 19,53 %. Підприємство має невисоку суму дебіторської заборгованості, що засвідчує достатній рівень платіжної дисципліни з контрагентами. Водночас, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги скоротилась на 2,79 % і склала 1323 тис.грн., дебіторська заборгованість за розрахунками, навпаки, збільшилась на 50,57 % та у 2021 році становила 4472 тис.грн. Підприємство володіє великою часткою наймобільніших активів – грошових коштів, оскільки у 2021 році ця стаття балансу становила 64134 тис.грн., що на 44064 % більше, ніж у 2019 році.

Основу пасивів (джерел утворення майна) ТОВ «Ферпласт-Україна» становить зареєстрований капітал. У 2021 році ця стаття балансу склала 258965 тис.грн., що є незмінною величиною з 2019 року. За аналізований період сформовано нерозподілений збиток в обсязі 65435 тис.грн. станом на кінець 2021 року. Підприємство практично не користується банківськими кредитами, про що свідчить відсутність заборгованості за короткостроковими кредитами банків у 2021 році. Поточна заборгованість за зобов'язаннями підприємства у 2021 році становила 9608 тис.грн., що на 59,98 % менше, ніж у 2019 році.

В процесі аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства важливого значення набуває проведення аналізу фінансових результатів ТОВ «Ферпласт-Україна». Фінансові результати відображаються у звіті про сукупний дохід. Одним з головних фінансових показників, що характеризує діяльність підприємства є його дохід від реалізації продукції та позареалізаційних операцій [22, с.76].

З метою проведення аналізу доходу ТОВ «Ферпласт-Україна» необхідно

провести аналіз джерел його доходів за звітом про фінансові результати підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка доходів господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	557734	511591	598675	40941,0	7,34
Інші операційні доходи, тис.грн.	10004	7326	8312	-1692,0	-16,91
Інші фінансові доходи, тис.грн.	8267	3590	3912	-4355,0	-52,68
Інші доходи, тис.грн.	19203	16357	10665	-8538,0	-44,46
Разом	595208	538864	621564	26356,0	4,43

Отже, в результаті аналізу даних табл. 2.4., приходимо до висновку, що підприємство в 2021 році отримало доходів на загальну суму 621564 тис.грн., що на 26356 тис.грн., або на 4,43 % більше за рівень 2019 року. В структурі доходів найбільшу питому вагу займає чистий дохід від реалізації продукції (598675 тис.грн. в 2021 році), а також інші доходи (10665 тис.грн. в 2021 році). ТОВ «Ферпласт-Україна» також отримує інші операційні та фінансові доходи, питома вага яких є меншою.

Витрати підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» є одним з результативних показників господарської діяльності. Будь-який прибуток підприємства обумовлений, з одного боку, доходами, які воно отримує за певний проміжок часу, а з іншого – витратами, необхідними для отримання цих доходів. Виходячи з цього аналіз витрат підприємства стає необхідним для характеристики його прибутковості [5, с.54].

Дослідження основних фінансово-економічних показників підприємства необхідно продовжити аналізом динамічних зрушень в обсягах операційних витрат ТОВ «Ферпласт-Україна», що є важливими фінансовими результатами підприємства.

Розглянемо динаміку формування операційних витрат ТОВ «Ферпласт-Україна» за звітом про фінансові результати (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка та структура операційних витрат ТОВ «Ферпласт-Україна»

Види витрат	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2021 р. до 2019 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	Пункт. в стр-рі
Матеріальні витрати	44961	8,45	20882	4,44	21674	4,14	-23287	-51,79	-4,32
Витрати на оплату праці	128126	24,08	139328	29,62	153476	29,28	25350	19,79	5,20
Відрахування на соціальні заходи	25389	4,77	27094	5,76	31792	6,07	6403	25,22	1,29
Амортизація	14073	2,64	19005	4,04	21720	4,14	7647	54,34	1,50
Інші операційні витрати	319515	60,05	264069	56,14	295489	56,37	-24026	-7,52	-3,68
Разом	532064	100,00	470378	100,00	524151	100,00	-7913	-1,49	х

Таким чином, загальні операційні витрати підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» в 2019 році склали 532064 тис.грн; в 2021 – 524151 тис.грн. У 2021 році відбулося скорочення матеріальних витрат на 23287 тис.грн, зростання витрат на оплату праці на 25350 тис.грн., зростання витрат на соціальні заходи на 6403 тис.грн. та зменшення інших операційних витрат на 24026 тис.грн. Також, відбулося збільшення амортизації основних фондів на 7647 тис.грн. В структурі операційних витрат ТОВ «Ферпласт-Україна» найбільшу питому вагу займають інші операційні витрати – 56,37 % у 2021 році.

Також, в процесі дослідження системи управління витратами підприємства доцільно проаналізувати витрати господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка витрат господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	479687	445361	520222	40535,0	8,45
Адміністративні витрати, тис.грн.	13345	13878	15879	2534,0	18,99
Витрати на збут, тис.грн.	25755	20401	23112	-2643,0	-10,26

Продовження таблиці 2.6

Інші операційні витрати, тис.грн.	14104	12756	10003	-4101,0	-29,08
Інші витрати, тис.грн.	51053	9137	10675	-40378,0	-79,09
Витрати з податку на прибуток, тис.грн.	2029	6730	7423	5394,0	265,85
Разом	585973	508263	587314	1341,0	0,23

За результатами проведеного аналізу визначено, що загальні витрати господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» у 2021 році становили 587314 тис.грн., що на 1341 тис.грн., або на 0,23 % більше, ніж у 2019 році. Основою витрат складає собівартість реалізованої продукції, яка збільшилась на 40535 тис.грн., або на 8,45 %. Підприємство значні кошти спрямовує на стимулювання збуту, оскільки у 2021 році зафіксовано значну вартість витрат на збут в обсязі 23112 тис.грн. Інші операційні витрати ТОВ «Ферпласт-Україна» у 2021 році становили 10003 тис.грн., що на 4101 тис.грн., або на 29,08 % менше, ніж у 2019 році. Підприємство є значним платником податку на прибуток.

В умовах ринкової економіки прибуток відіграє важливу роль, будучи головною метою підприємницької діяльності, основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток, створюючи базу економічного розвитку держави в цілому. Прибуток є головним джерелом зростання ринкової вартості підприємства, найважливішим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним захисним механізмом, що охороняє підприємство від загрози банкрутства [4, с.59].

Прибуток ТОВ «Ферпласт-Україна» - це фінансовий результат його діяльності, який найточніше відображає ефективність реалізації продукції, рівень організації, стан продуктивності праці, рівень собівартості. До того ж це і основа для розвитку підприємства, і запорука добробуту персоналу, і великі дивіденди для власників.

Аналіз динаміки фінансових результатів підприємства за даними фінансової звітності ТОВ «Ферпласт-Україна» відображено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Валовий прибуток, тис.грн.	78047	66230	78453	406,0	0,52
Операційний прибуток, тис.грн.	34847	26521	37771	2924,0	8,39
Прибуток до оподаткування, тис.грн.	11264	37331	41673	30409,0	269,97
Чистий прибуток, тис.грн.	9235	30601	34250	25015,0	270,87

Аналіз показав, що підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна» характеризується значною прибутковістю господарської діяльності. Валовий прибуток у 2021 році становив 78453 тис.грн., що на 406 тис.грн., або на 0,52 % більше, ніж у 2019 році. Також значним є прибуток до оподаткування, а саме 41673 тис.грн. Після сплати податкових платежів підприємство отримало чистий фінансовий результат в сумі 34250 тис.грн.

Аналіз чистого прибутку за даними фінансової звітності ТОВ «Ферпласт-Україна» наведений на рис. 2.2 дає можливість наочно представити позитивну динаміку даного показника.

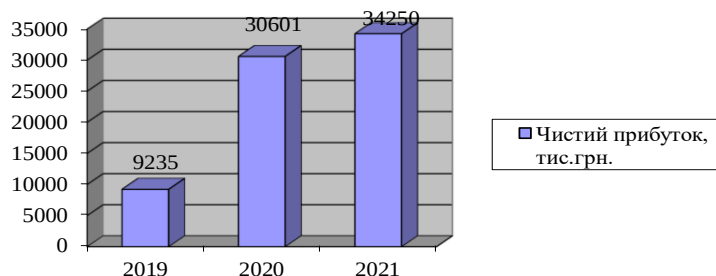

Рис. 2.2. Динаміка зміни чистого прибутку ТОВ «Ферпласт-Україна»

Можна зробити висновок, що у 2021 році підприємство отримало чистий прибуток в сумі 34250 тис.грн., що засвідчує ефективність господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» та його системи фінансового менеджменту зокрема. Відбулося зростання чистого фінансового результату на 25015 тис.грн. порівняно з рівнем 2019 року.

2.3. Оцінка системи управління інвестиційною привабливістю підприємства

Система формування інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» ґрунтується на популярності бренду на ринку та розвитку власної інвестиційно-інноваційної діяльності.

П'ять десятиліть компанія Ferplast займається новітніми розробками та виробництвом міцних і надійних товарів для домашніх вихованців, яке може похвалитися найвищою якістю і здатне конкурувати з виробом будь-якої компанії. Бездоганний дизайн та висока якість продукції даного виробника підвищує попит та гарантує стовідсоткову безпеку використання тваринами.

Італійський виробник вкладає величезні інвестиції в розробку та дослідження передових технологій сучасності, щоб дати тільки найкраще та безпечне для тварин. Компанія Ferplast спочатку створювалася, як звичайне комерційне об'єднання, що знаходиться в північно-східній частині Італії, але на сьогоднішній день фірма виробляє понад дві тисячі найменувань товарів для споживання, штат її налічує більше тисячі працівників, поширення продукції здійснюється більш ніж у вісімдесяти країнах усього світу на п'яти материках і налічує багато працюючих філій.

ТОВ «Ферпласт-Україна» презентує найпопулярніші та найсучасніші продукти для благополучного проживання вихованців у домашніх умовах, переслідуючи єдину мету – створити максимально природні, комфортабельні та безпечні умови для проживання улюбленця у домі. Компанія ТОВ «Ферпласт-Україна» усвідомлено прагне створювати гармонійні взаємини між людським світом і твариною, що ґрунтуються на повазі до навколишньої природи, в якій проживають, не забуваючи про турботу про неї. Саме тому дана компанія застосовує по можливості максимальну кількість переробленої сировини та сировини, що підлягає переробці, абсолютно не токсичних, що знижують негативний вплив на навколишню природу у відповідність до міжнародних стандартів якості.

Інвестиції мають велике значення для майбутнього становища підприємства. За їхньою допомогою здійснюють розширене відтворення основних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру, зміцнюють матеріально-технічну базу суб'єктів господарювання. Це дає змогу ТОВ «Ферпласт-Україна» збільшувати обсяги виробництва продукції, прибутку, поліпшувати умови праці й побуту працівників. Від розміру й ефективності інвестицій залежать собівартість, асортимент, конкурентоспроможність [20, с.79].

Дослідження засвідчили, що ТОВ «Ферпласт-Україна» – це інвестиційно активна компанія, що стрімко розвивається. Загальну оцінку інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» за даними його фінансової звітності доцільно розпочати з аналізу динаміки обсягів і структурних змін у цій діяльності протягом звітного періоду.

Загальну оцінку інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» за даними його фінансової звітності доцільно розпочати з аналізу динаміки обсягів і структурних змін у цій діяльності протягом звітного періоду. Результати такого аналізу відобразимо у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка показників інвестиційної діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Інвестиції	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2021 р. до 2019 р.		
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	+/-, п.с.
Капітальне будівництво	142	24,13	324	24,26	431	24,89	288	202,97	0,76
Придбання (виготовлення) основних засобів	120	20,45	186	13,94	298	17,25	178	147,75	-3,20
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	73	12,36	124	9,31	175	10,09	102	139,78	-2,27
Придбання (створення) нематеріальних активів	44	7,41	149	11,17	169	9,79	126	288,39	2,39
Інші фінансові інвестиції в:	210	35,65	552	41,32	657	37,98	447	212,86	2,32
– частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	27	4,60	47	3,53	60	3,46	33	121,35	-1,13
– акції	162	27,53	412	30,82	474	27,42	312	192,52	-0,11

Продовження таблиці 2.8

– облігації	21	3,53	93	6,97	123	7,10	102	490,64	3,57
Разом	589	100,00	1336	100,00	1730	100,00	1141	193,72	0,00

Як випливає з даних табл. 2.8, левову частку у загальному обсязі інвестицій підприємства як у попередніх періодах, так і у 2021 році становлять фінансові інвестиції, зокрема частки і паї у статутному капіталі інших підприємств, обсяги якого зросли за аналізований період на 33 тис. грн., або на 121,35%, частка цього виду інвестування у загальному обсязі інвестицій зросла за аналізований скоротилася на 1,13 %. Також, значний обсяг інвестицій підприємства становить капітальне будівництво, обсяги якого у 2021 році становили 431 тис.грн., що на 188 тис.грн., або у 3,03 рази більше, ніж у 2019 році.

У процесі управління інвестиційною привабливістю підприємству ТОВ «Ферпласт-Україна» необхідно враховувати найважливіші фактори, дія яких може вплинути на очікуваний результат від прийнятого інвестиційного рішення. Ці фактори можна розподілити на загальноекономічні, галузеві і такі, що виникають безпосередньо на рівні підприємства [7, с.337].

На підставі обраної базової (генеральної) стратегії «The Four Sources of Intelligent Innovation» підприємства керівництво ТОВ «Ферпласт-Україна» формулює вимоги до економічних показників, які повинні бути досягнуті в результаті його виробничо-господарської діяльності і розробляє загальну економічну стратегію свого розвитку, загальні цілі які є базою для формування політики управління інвестиційною привабливістю.

Процес планування капітальних вкладень на ТОВ «Ферпласт-Україна» складається з двох послідовних етапів.

На першому етапі передбачається обчислення необхідного обсягу реальних інвестицій на певний розрахунковий період .(рік, декілька років).

На другому етапі – визначення конкретних джерел фінансування інвестицій.

Ефективне управління інвестиційною привабливістю передбачає

використання фінансового аналізу інвестицій підприємства, який має сприяти отриманню суб'єктом управління необхідної інформації щодо інвестиційної діяльності з метою оцінки її доцільності, правомірності та ефективності [24, с.54].

Формування підприємством ТОВ «Ферпласт-Україна» інвестиційних ресурсів має здійснюватися за рахунок власних коштів, а також із залученням позикового капіталу, з наступним погашенням його із суми прибутку від експлуатації інвестиційних об'єктів. Процес співставлення результатів для постійного нагляду за здійсненням інвестування є системою моніторингу. Це, зазвичай, вимагає покладання відповідальності за розвиток проекту на певну особу.

У процесі реалізації цієї основної мети аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна» спрямований на вирішення таких найважливіших завдань [36, с.247]:

- раціональне та ефективне вкладення власних та залучених коштів;
- аналіз змін в структурі засобів направлених в інвестиційну діяльність, встановлення оптимального співвідношення між власними та залученими засобами;
- максимізація прибутку та зниження собівартості власної продукції внаслідок впровадження інвестицій;
- забезпечення інвестиційної привабливості підприємства;
- використання підприємством ринкових механізмів залучення фінансових ресурсів;
- вивчення показників ефективності інвестиційної діяльності та виявлення резервів її росту.

Безпосередньо головним вимірником ефективності системи управління інвестиційною привабливістю можна вважати порівняння фінансових результатів та обсягів інвестиційних витрат підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Аналіз інвестиційної привабливості за показниками
ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показник	Роки			2021 р. до 2019 р.
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	557734	511591	598675	40941,00
Валовий прибуток, тис. грн.	78047	66230	78453	406,00
Чистий прибуток, тис. грн.	9235	30601	34250	25015,00
Обсяги інвестиційних витрат, тис.грн.	589	1336	1730	1141,00
Рентабельність інвестиційної діяльності за чистим доходом, %	94691,68	38292,74	34605,49	-60086,19
Валова рентабельність інвестиційної діяльності, %	13250,76	4957,34	4534,86	-8715,91
Чиста рентабельність інвестиційної діяльності, %	1567,91	2290,49	1979,77	411,86

За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок про зниження ефективності інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна». Зокрема, у 2021 році валова рентабельність інвестиційної діяльності становила 4534,86 %, що на 60086,19 пункти менше, ніж у 2019 році. Так само, відбулося скорочення значення показника валової рентабельності інвестиційної діяльності на 8715,91 пунктів.

Можна зробити висновок, що у 2020-2021 рр. інвестиційна діяльність підприємства активізувалася, оскільки відбулося зростання обсягів фінансування інвестиційної діяльності порівняно з 2019 роком. Водночас, доводиться констатувати, що загальна ефективність здійснених інвестицій на підприємстві ТОВ «Ферпласт-Україна» залишається низькою.

Інвестиційна привабливість підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» оцінюється системою фінансових показників, які доцільно об'єднати в наступні групи:

1. Показники ліквідності.
2. Показники фінансової стійкості.
3. Показники ділової активності.
4. Показники рентабельності та ефективності господарської діяльності.

Проведемо розрахунки наведених вище груп показників оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна».

Важливою частиною економічного аналізу діяльності та інвестиційної привабливості підприємства є визначення його ліквідності, тобто спроможності погасити свої зобов'язання. Зокрема ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворювати активи на гроші. Оцінюючі ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних активів для погашення поточних зобов'язань, короткострокової кредиторської заборгованості.

Проведемо аналіз інвестиційної привабливості за показниками ліквідності ТОВ «Ферпласт-Україна» на основі фінансової звітності (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Аналіз інвестиційної привабливості за показниками
ліквідності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показник	Роки			2021 р. до 2019 р.
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	
Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	6,65	20,09	13,61	6,96
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,98	7,95	5,09	4,11
Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	5,65	12,08	8,47	2,83
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,74	6,90	4,39	3,65
Чистий оборотний капітал	154018	181658	184272	30254
Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,97	0,96	0,95	-0,02

Як свідчить аналіз, підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна» має достатньо великий запас ліквідності. Практично усі показники ліквідності знаходяться в межах нормативу. Загальний коефіцієнт покриття є важливим показником платоспроможності. Як показав аналіз, в усіх звітних періодах підприємство має значення цього показника значно вище за критичне (13,61), і як позитивне зрушення слід відмітити, що у 2021 році відбулося його зростання на 6,96 пункти порівняно з 2019 роком.

Якщо на покриття зобов'язань підприємство передбачає мобілізувати оборотні активи в частині грошових коштів і коштів в розрахунках, можна одержати коефіцієнт швидкої ліквідності. В нашому випадку у 2021 році значення

цього показника дорівнює 5,09, тобто значно вище критичного значення. Наймобільнішою частиною оборотних активів є гроші. Оборотні активи в грошах готові до платежу й розрахунків негайно, тому відношення їх до поточних зобов'язань підприємства називають коефіцієнтом абсолютної ліквідності. Підприємство в 2021 році має надзвичайно високе значення цього коефіцієнта – 4,39, що свідчить про наявність наймобільніших активів – грошових коштів. Оцінка надійності визначених коефіцієнтів ліквідності здійснюється в процесі вивчення питомої ваги оборотних активів та їх окремих видів в складі майна підприємства. В 2021 році відбулося зменшення частки оборотних активів в загальній сумі активів підприємства на 0,02 пункти в порівнянні з 2019 р.

Проведемо аналіз інвестиційної привабливості за показниками фінансової стійкості ТОВ «Ферпласт-Україна» у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз інвестиційної привабливості за показниками
фінансової стійкості ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показник	Роки			2021 р. до 2019 р.
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії, концентрації власного капіталу)	0,85	0,95	0,93	0,08
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,15	0,05	0,07	-0,08
Коефіцієнт фінансової залежності	1,17	1,05	1,08	-0,10
Коефіцієнт концентрації поточної заборгованості	0,15	0,05	0,07	-0,08
Коефіцієнт фінансової стійкості (забезпечення загальної заборгованості власним капіталом)	5,83	19,93	13,24	7,41
Коефіцієнт фінансового левєриджу (фінансового ризику)	0,17	0,05	0,08	-0,10
Коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом	1,00	1,57	1,48	0,48
Коефіцієнт маневреності оборотних активів	0,85	0,95	0,93	0,08
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,97	0,96	0,95	-0,02
Коефіцієнт маневреності позикового капіталу	5,65	19,09	12,61	6,96

Як показав аналіз, проведений в табл. 2.11., підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна» має стабільний стан по ряду показників його фінансової стійкості. Зокрема, коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу), що характеризує частку активів власників підприємства в загальній сумі активів,

авансованих у його діяльність в 2021 році становить 0,93 при нормативному значенні не нижче 0,5.

Позитивним є значення показника коефіцієнта фінансової залежності, який показує, яка сума загальної вартості активів підприємства припадає на 1 грн. власних коштів. При нормативному значенні не більше 2,0 в 2019 році значення цього показника становило 1,17, а в 2021 році відбулося його скорочення на 0,10 пункти, що склало 1,08.

Коефіцієнт фінансової стабільності в базовому році становив 5,83, а в 2021 році – 13,24. Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує співвідношення власних та позичкових коштів та обчислюється шляхом ділення власного капіталу на залучений капітал. Розрахунки показують, що коефіцієнт фінансової стабільності збільшився за аналізований період на 7,41 пункти і становить в 2021 році 13,24. Це означає, що підприємство має значну фінансову стійкість, оскільки цей показник більший за нормативне значення (більше 1,0).

Надзвичайно важливим є аналіз та оцінка інвестиційної привабливості за показниками ділової активності підприємства, що характеризується абсолютними і відносними результативними показниками використання ресурсів та обсягами господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Аналіз інвестиційної привабливості за показниками
ділової активності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	+, –	%
Додана вартість, тис. грн.	164779	203753	226941	62162,00	37,72
Коефіцієнт оборотності активів	2,61	2,65	2,94	0,33	12,53
Тривалість обороту активів, дні	139,74	137,54	124,17	-15,56	-11,14
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,68	2,75	3,07	0,39	14,46
Тривалість обороту оборотних активів, дні	136,10	132,87	118,91	-17,19	-12,63
Коефіцієнт оборотності запасів	3,62	3,79	4,99	1,37	37,69
Тривалість обороту запасів, дні	100,73	96,38	73,16	-27,57	-27,37
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	85,37	78,30	79,02	-6,34	-7,43

Продовження таблиці 2.12

Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	4,28	4,66	4,62	0,34	8,03
Тривалість операційного циклу, дні	135,34	131,62	117,33	-18,00	-13,30
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	3,61	2,93	3,12	-0,49	-13,47
Тривалість обороту власного капіталу, дні	101,08	124,41	116,82	15,73	15,56
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	10,06	28,62	51,47	41,40	411,46
Термін погашення кредиторської заборгованості, дні	36,27	12,75	7,09	-29,18	-80,45
Тривалість фінансового циклу, дні	99,07	118,87	110,24	11,18	11,28
Фондоозброєність праці, грн.	0,04	0,04	0,05	0,01	20,65
Матеріаломісткість господарської діяльності	0,08	0,04	0,04	-0,04	-51,07
Трудомісткість господарської діяльності	0,29	0,35	0,35	0,06	22,51
Фондомісткість господарської діяльності	0,03	0,03	0,04	0,01	56,67

Дані табл. 2.12 показують, що в 2021 році підприємство покращило свою господарську діяльність і в першу чергу за рахунок нарощування обсягів господарської діяльності. Про певне зростання ділової активності ТОВ «Ферпласт-Україна» свідчать дані розрахунку коефіцієнтів оборотності активів підприємства. Зокрема, коефіцієнт оборотності оборотних активів, що характеризує можливість вивільнення їх з господарської діяльності та шляхи більш ефективного використання коштів в 2019 році склав 2,68 оборотів, а в 2021 році збільшився до 3,07 оборотів, тобто на 0,39 обороти. Тривалість операційного циклу скоротилась на 18 днів, що становило 117,33 дні у 2019 році.

Узагальнюючими показниками використання ресурсів підприємства є фондомісткість, матеріаломісткість, трудомісткість господарської діяльності. Аналіз свідчить, що в 2021 році дещо зменшилась матеріаломісткість (на 0,04 грн. в порівнянні з 2019 роком) та зросла трудомісткість (на 0,06 грн. в порівнянні з 2019 роком). В свою чергу, також відбулося збільшення в 2021 році показника фондомісткості на 0,01 грн.

Кінцевий результат роботи підприємства оцінюється рівнем ефективності

його господарської діяльності.

Проведемо аналіз інвестиційної привабливості за показниками ефективності господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз інвестиційної привабливості за показниками
ефективності господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показники	Роки			2021 р. до 2019 р.
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	
Валова рентабельність виробничих витрат	16,27	14,87	15,08	-1,19
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	6,15	6,72	6,63	0,48
Коефіцієнт окупності чистого доходу	7,15	7,72	7,63	0,48
Рентабельність операційної діяльності	6,54	5,39	6,64	0,10
Рентабельність господарської діяльності	2,11	7,58	7,32	5,21
Рентабельність підприємства	1,73	6,21	6,02	4,28
Чиста рентабельність виручки від реалізації продукції	1,66	5,98	5,72	4,07
Рентабельність активів	4,33	15,87	16,82	12,49
Рентабельність виручки від операційної діяльності	6,14	5,11	6,22	0,08
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	0,86	0,87	0,87	0,01
Коефіцієнт покриття витрат операційної діяльності	0,94	0,95	0,94	0,00
Коефіцієнт покриття адміністративних витрат	0,02	0,03	0,03	0,00
Коефіцієнт покриття витрат на збут	0,05	0,04	0,04	-0,01
Співвідношення адміністративних витрат і собівартості реалізованої продукції	0,03	0,03	0,03	0,00
Співвідношення витрат на збут і собівартості реалізованої продукції	0,05	0,05	0,04	-0,01
Частка адміністративних витрат в структурі операційних витрат	0,03	0,03	0,03	0,01
Частка витрат на збут в структурі операційних витрат	0,05	0,04	0,04	0,00
Коефіцієнт покриття активів	0,38	0,38	0,34	-0,04
Рентабельність власного капіталу	0,06	0,18	0,18	0,12
Коефіцієнт покриття власного капіталу	0,28	0,34	0,32	0,04
Загальна економічна рентабельність	5,28	19,37	20,46	15,19
Рентабельність реалізації продукції	7,51	6,66	7,06	-0,45

За результатами проведеного дослідження встановлено, що ТОВ «Ферпласт-Україна» здійснює свою фінансово-господарську діяльність ефективно, проте у 2021 році відбутися негативні зрушення. Зокрема, відбулося скорочення рівня валової рентабельності виробничих витрат на 1,19 пункти, що у 2021 році становило 15,08 %. Рентабельність реалізації продукції, також,

скоротилась на 0,45 пункти, що у 2021 році склало 7,06 %.

Важливими показниками, які співвідносять витрати і доходи підприємства, є коефіцієнти окупності і покриття витрат. Коефіцієнт покриття показує скільки витрат здійснює підприємство, щоб отримати одну гривню від продажу. Коефіцієнт покриття виробничих витрат в 2021 році збільшився на 0,01 пункт порівняно з 2019 роком. Водночас, коефіцієнт покриття активів скоротився на 0,04 пункти, що становило у 2021 році 0,34 пункти.

Для інтегральної оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна» було обрано Методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [55].

Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій дає змогу поєднати в одному показнику багато різних за змістом, одиницям виміру, вагомістю та іншими характеристиками чинників. В даному випадку визначення інтегрального показника поєднує дію чотирьох груп показників: ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та ефективності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

Мета застосування цієї методики – на основі визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств та організацій забезпечити прискорення реалізації інвестиційних проектів, заохотити до здійснення інвестицій вітчизняних та іноземних підприємців, надати методичну допомогу спеціалістам, які займаються розробкою заходів з проведення оздоровлення виробничої сфери [55].

Методом експертних оцінок, до якого були залучені менеджери з відділу планування ТОВ «Ферпласт-Україна», було встановлено групову вагомість та вагомість окремого показника у групі. Так, було визначено, що найбільшу групову вагомість мають показники оцінки фінансової стійкості – 30%, ефективності – 30%, меншу вагомість мають показники оцінки ліквідності – 20%, показники оцінки ділової активності об'єкта – 20%.

У табл. 2.14 наведено розрахунок інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна» за даними фінансової звітності за 2021

рік за методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств [12].

Таблиця 2.14

Оцінка інтегрального показника інвестиційної привабливості

ТОВ «Ферпласт-Україна» у 2021 р.

№	Назва показника	Фактичне значення показника, F_i	Групова вагомість, G_i , %	Вагомість у групі, B_i , %	Загальна вагомість, b_i	Мінім. Значення показника, $P_i^{\min}$	Макс. Значення показника, $P_i^{\max}$	Оцінка значення показника R_{ij}^t , %	Оцінка середнього значення показника $R_{\text{сеп}}$
I.1	Коефіцієнт покриття (загальний ліквідності)	13,61	20	30	6,0	1,0	4	4,52	3,00
I.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	5,09	20	25	5,0	0,6	2	6,42	2,50
I.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	4,39	20	30	6,0	0,0	1	0,72	3,00
I.4	Частка оборотних засобів в загальній сумі активів	0,96	20	15	3,0	0,5	1	5,40	1,50
II.1	Коефіцієнт автономії	0,93	30	30	9,0	0,5	1	0,36	4,50
II.2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,08	30	15	4,5	1,0	2	8,56	2,25
II.3	Коефіцієнт фінансової стабільності	13,24	30	15	4,5	1,0	2	0,54	2,25
II.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,95	30	20	6,0	0,2	1	11,86	3,00
II.5	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,30	30	10	3,0	0,5	1	5,40	1,50
II.6	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,07	30	5	1,5	0,1	0,5	2,92	0,75
II.7	Коефіцієнт поточних зобов'язань	1,00	30	5	1,5	0,5	1	2,52	0,75
III.1	Коефіцієнт оборотності активів	2,94	20	20	4,0	0,2	1,5	0,86	2,00
III.2	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,07	20	10	2,0	0,2	1,5	0,46	1,00
III.3	Коефіцієнт оборотності запасів	4,99	20	5	1,0	0,5	3	1,44	0,50
III.4	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	51,47	20	5	1,0	0,3	1,5	0,62	0,50
III.5	Операційний цикл підприємства, днів	117,33	20	30	6,0	160,0	250	2,40	3,00

Продовження таблиці 2.14

III.6	Фінансовий цикл підприємства, днів	110,24	20	30	6,0	100,0	300	1,44	3,00
IV.1	Рентабельність операційної діяльності	6,64	30	15	4,5	3,0	20	1,06	2,25
IV.2	Коефіцієнт покриття виробничих витрат	0,87	30	15	4,5	0,3	1	6,82	2,25
IV.3	Частка рентабельності продажу продукції	5,72	30	30	9,0	2,0	20	0,00	4,50
IV.4	Рентабельність підприємства	6,02	30	30	9,0	0,2	1	11,92	4,50
IV.5	Коефіцієнт покриття активів	0,34	30	5	1,5	0,2	4	2,18	0,75
IV.6	Коефіцієнт покриття власного капіталу	0,32	30	5	1,5	0,2	3	1,22	0,75
	Усього				100			79,64	50

Таким чином, загальний отриманий інтегральний показник – 79,64 балів свідчить про те, що ТОВ «Ферпласт-Україна» є інвестиційно привабливим, оскільки у підприємства стійкий фінансовий стан, що дає можливість приймати позитивні рішення при проведенні фінансового обґрунтування інвестиційних проектів, а також при вирішенні інших питань, пов'язаних із визначенням наявності, розміщення та використання грошових коштів. ТОВ «Ферпласт-Україна» також має досить стабільний рівень платоспроможності та забезпеченість власними коштами.

2.4. Напрями підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства

Дослідження показали, що визначення факторів та встановлення резервів підвищення інвестиційної привабливості лежить у основі прикладного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безперечно пов'язано з загальними факторами інвестиційної привабливості, які укрупнено можна розподілити на: фінансово-економічні; соціальні; інформаційні [66, с.86].

Серед діючих факторів і резервів підвищення інвестиційної привабливості основне значення доцільно приділити першій групі чинників, які, безперечно,

мають найсуттєвіший вплив на формування рівня інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

До фінансово-економічних факторів і резервів підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна» пропонується віднести [73, с.314]:

- підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві;
- зростання якості управління кредиторською й дебіторською заборгованістю;
- зростання ефективності використання оборотних коштів;
- удосконалення управління прибутком підприємства;
- запровадження маркетингових заходів та управління якістю;
- підвищення ефективності управління ціноутворенням на продукцію підприємства;
- зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок впровадження екологічно безпечного обладнання;
- налагодження та якості діяльності внутрішнього аудиту.

В залежності від дії комплексу факторів та стадії життєвого циклу, в якій перебуває підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна», його керівництво може обрати одну з наступних базових стратегій, яка буде прийнята за основу для розробки інвестиційної стратегії організації [76]:

1. Стратегія виживання. Це захисна стратегія і використовується під час кризового стану економічної діяльності підприємства;
2. Стратегія стабілізації. Така стратегія спрямована на усунення нестабільності (коливання) обсягів продажу виробленої продукції (обсягів надання послуг, виконання робіт) і отримуваної величини доходів;
3. Стратегія зростання. Це найбільш ефективна стратегія. Вона спрямована на досягнення стабільного зростання обсягів продажу, прибутку, капіталу.

На підставі обраної базової (генеральної) стратегії підприємства керівництво ТОВ «Ферпласт-Україна» формулює вимоги до економічних показників, які повинні бути досягнуті в результаті його виробничо-

господарської діяльності і розробляє загальну економічну стратегію свого розвитку, загальні цілі які є базою для формування інвестиційної стратегії.

Відповідність сформованої інвестиційної стратегії підприємства його загальній економічній стратегії визначається обраним критерієм (показником) ефективності вкладення капіталу. Пріоритети підприємства можуть бути дуже різноманітними. Якщо підприємство прагне бути прибутковим, то критерій ефективності його інвестиційної діяльності визначається у вигляді норми прибутку від інвестицій. Інвестування в проект буде доцільним, якщо прибуток, отриманий підприємством від його реалізації буде вищим або дорівнювати встановленому організацією мінімальному рівню прибутковості [52, с.5].

Головною метою інвестиційної діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» повинно бути здійснення оптимальної ліквідності інвестиційних ресурсів, тобто максимізація добробуту власників, що забезпечуватиме тривалий безкризовий розвиток підприємства.

Виходячи з основної мети інвестиційна діяльність ТОВ «Ферпласт-Україна» має бути спрямована на вирішення таких найважливіших завдань [1]:

- досягнення високих темпів економічного розвитку підприємства;
- максимізація доходів (прибутків) від інвестиційної діяльності;
- мінімізація інвестиційних ризиків;
- забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Підвищенню ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» сприятимуть такі чинники [14]:

- оптимальне поєднання централізації і децентралізації управління інвестиційною діяльністю;

- вироблення нових цілей і завдань по вдосконаленню організації аналітичного забезпечення методичного апарату управління інвестиційною діяльністю;

- безперервне вдосконалення управління інвестиційною діяльністю;
- взаємодія і розумна регламентація;
- відповідність характеру роботи потенційним можливостям виконавця;

- проведення оцінки інвестиційних проектів з врахуванням факторів ризику, ліквідності та інфляції.

Впровадження в практику господарської діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» пропонованих рекомендацій дозволять підвищити його інвестиційну привабливість і зайняти гідне місце в національній економічній системі. Адже проблема активізації інвестиційної діяльності на підприємстві ТОВ «Ферпласт-Україна» є досить актуальною, вона стосується подолання незбалансованості та недосконалості в процесах здійснення інвестиційної діяльності безпосередньо на підприємстві. Основними перешкодами на шляху до реалізації поставлених цілей є недосконалість чинного законодавства, економічний спад та низька конкурентоспроможність національних підприємств порівняно із закордонними представниками. Вони повинні вирішуватись не тільки на рівні країни в цілому, але й на регіональному рівні зокрема.

Створення інвестиційних стратегій на основі інновацій ТОВ «Ферпласт-Україна» є задачею найвищих рівнів управління інвестиційною привабливістю підприємства й базується на вирішенні комплексу завдань: постановці стратегічних цілей; оцінці можливостей і ресурсів фірми для їх реалізації; діагностиці тенденцій у господарській діяльності і в науково-технічній сфері; виявленні інвестиційних стратегій з вибором поточних альтернатив; розробці реальних тактичних планів, програм, проектів і бюджетів; оцінці діяльності підприємства (окремої стратегічної ланки) на основі певних критеріїв з урахуванням встановлених цілей і планів [19].

Нижче наведено складові альтернативних стратегій управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» за рядом напрямків (табл. 2.15).

Дослідження показали, що в системі стратегічного управління інвестиційною привабливістю підприємства на інноваційних засадах першочерговими задачами є формування та досягнення сукупності альтернативних стратегічних напрямів інноваційного розвитку ТОВ «Ферпласт-Україна».

Таблиця 2.15

Складові альтернативних стратегій управління інвестиційною привабливістю
підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна»

Напрямки стратегії	Заходи
Цільовий ринок	Збільшити частку ринку, зробивши ставку на зацікавлених споживачів конкретних послуг
Позиція товару	Забезпечити привабливість послуг за рахунок збільшення рівня сервісу і надання комплексів послуг
Асортимент товару	Розширення номенклатури послуг і підтримки високої конкурентоспроможності з метою окупації ринкових сегментів, які можуть зайняти конкуренти
Ціноутворення	Проводити політику гнучких цін, здатних швидко реагувати на зміни цін конкурентів і переваг споживачів. Розробити програму зі зниження цін
Реклама	Розгорнути нову рекламну кампанію, орієнтовану на цільовий ринок, з урахуванням стратегії щодо положення товару на ринку. Перерозподілити витрати на рекламні заходи на користь стимулювання цільових споживачів
Просування товару	Збільшити бюджет на просування товару; брати активну участь у виставках та інших формах просування товару
Стимулювання продажу	Розробити процедуру надання продукції в кредит, а також систему гнучких знижок та надбавок залежно від умов надання послуг
Маркетингові дослідження	Замовити аналіз ринку товару, що виробляється, фірмі, яка спеціалізується на проведенні маркетингових досліджень

Дослідження показали, що в системі управління інвестиційною привабливістю підприємства на інноваційних засадах першочерговими задачами є формування та досягнення сукупності альтернативних стратегічних напрямів інвестиційного розвитку ТОВ «Ферпласт-Україна».

Головні напрями стратегічного розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» представлено на рис. 2.3.

Як свідчить практика, підприємство, як правило, не має в достатній кількості ресурсів (фінансових, трудових, майнових) для того, щоб ефективно реалізовувати усі альтернативні цілі управління інвестиційним розвитком. В таких умовах необхідно робити вибір на користь найбільш перспективного напрямку стратегічного розвитку.

В цьому контексті можна використовувати методику побудови «дерева рішень». У методиці використовується ієрархічна структурна схема. Для її

побудови прийняті відповідні позначення елементів (подій) і логічних операцій. В основу методу «дерева рішень» покладено підпорядкованість, розгортаємість і ранжування цілей. Дерево цілей з кількісними показниками, що використовуються в якості одного із засобів при прийнятті рішень, і носить назву «дерева рішень» [8, с.35].

Рис. 2.3. Альтернативні стратегічні напрями розвитку інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна»

Аналіз показав, що ТОВ «Ферпласт-Україна» має три альтернативи щодо формування системи управління інвестиційною привабливістю підприємства:

1. Інвестиції у продуктовий портфель.
2. Інвестиції у фінансову діяльність.
3. Інвестиції в інформаційне забезпечення розвитку.

Реалізація кожного з альтернативних напрямів розвитку окремих елементів інвестиційної стратегії прогнозовано дозволить збільшити обсяги річного чистого прибутку ТОВ «Ферпласт-Україна» на 5%.

В процесі реалізації кожної альтернативи (стратегічного напрямку інноваційного розвитку) можливі наступні ситуації:

- стабільне зростання;

- стагнація;
- високі темпи інфляції.

Ймовірність настання кожної ситуації складає відповідно: $p_1=0.5$; $p_2=0.3$; $p_3=0.2$.

Результатом інвестування коштів є окупність інвестицій, подана за допомогою коефіцієнту окупності інвестицій ROI (RETURN ON INVESTMENT) у відсотках. Величина коефіцієнта ROI розрахована спеціалістами ТОВ «Ферпласт-Україна».

Для вибору кращої альтернативи, фахівці ТОВ «Ферпласт-Україна» зібрали необхідну інформацію і побудували дерево рішень, як показано на рис. 2.4:

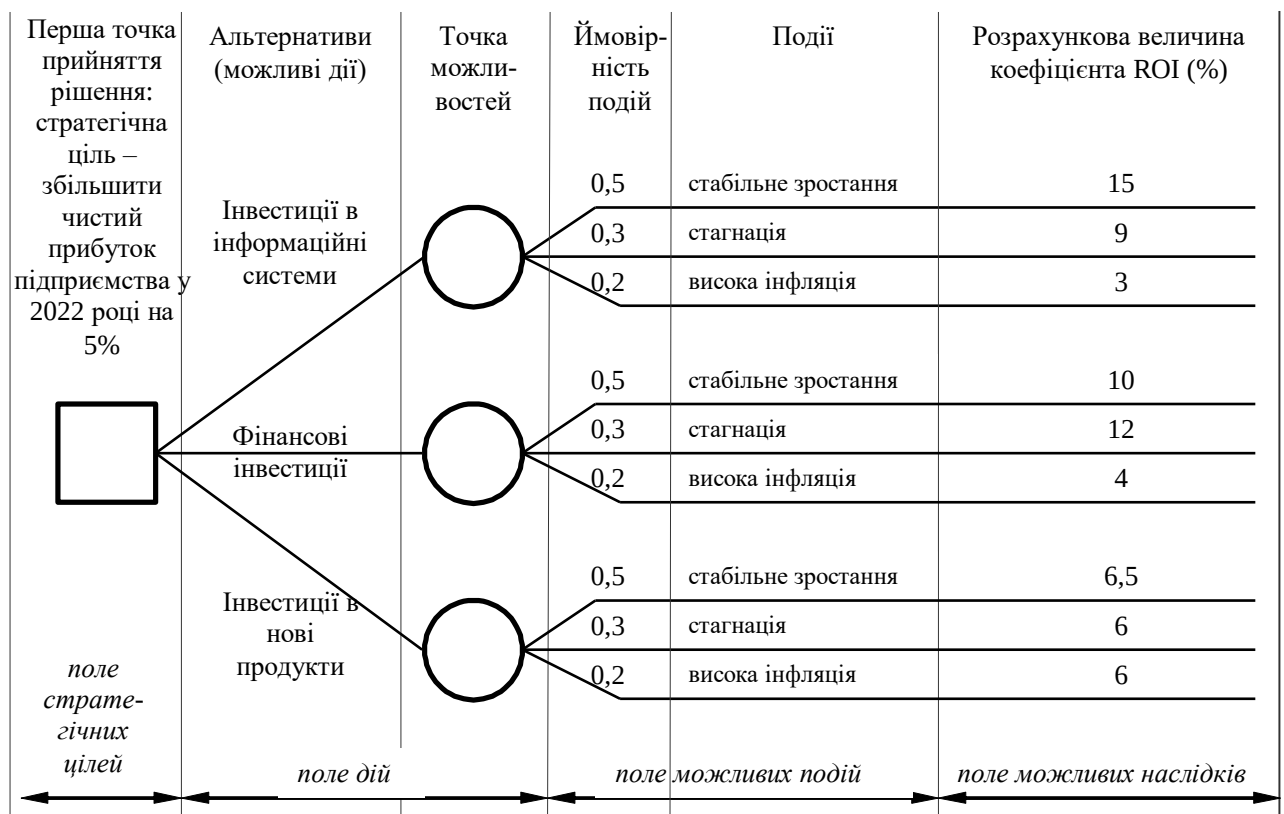

Рис. 2.4. «Дерево рішень» щодо вибору та реалізації альтернатив управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна»

Аналіз графіку починаємо просуваючись справа наліво.

1) Визначаємо очікувану величину окупності інвестицій для першої альтернативи шляхом множення розрахункової величини ROI на імовірність

подій. У нашому випадку очікувана величина окупності інвестицій складає:

$$(15,0 * 0,5) + (9,0 * 0,3) + (3,0 * 0,2) = 7,5 + 2,7 + 0,6 = 10,8$$

2) Те ж визначаємо для другої і третьої альтернатив:

$$(10,0 * 0,5) + (12,0 * 0,3) + (4,0 * 0,2) = 5,0 + 3,6 + 0,8 = 9,4$$

$$(6,5 * 0,5) + (5 * 0,3) + (6 * 0,2) = 3,25 + 1,80 + 1,20 = 6,25$$

3) Порівняємо між собою отримані величини очікуваного коефіцієнта інвестицій, і виберемо кращий варіант.

Можна зробити висновок, що у нашому випадку кращим варіантом є 1-ий, тому що його реалізація забезпечує найбільший коефіцієнт ROI. Таким чином, підприємство ТОВ «Ферпласт-Україна» повинно зосередити першочергову увагу на реалізації інвестиційних цілей, пов'язаних з розвитком інформаційних систем, що може забезпечити зростання фінансових результатів за рахунок підвищення ефективності цього процесу, і відповідно підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Ферпласт-Україна».

У напрямку вдосконалення інформаційного забезпечення процесу адміністрування співпраці з клієнтами особливої актуальності останніми роками набуває встановлення CRM-систем.

CRM-система (Customer Relationship Management) є комплексом програмного забезпечення, що забезпечує автоматизацію процесів маркетингу, персональний підхід до клієнта, технічне обслуговування і підтримку клієнтів. Така система забезпечує швидкий доступ до інформації про клієнта і розкриття цієї інформації в різних формах, зручних для різних користувачів. CRM дозволяє збирати та аналізувати інформацію щодо існуючих або потенційних клієнтів. Отже, у системі може знаходитися така інформація [12, с.118]: відповіді клієнтів на бізнес-пропозиції; задоволеність від обслуговування; зміна клієнтських уподобань; виконання зобов'язань перед клієнтами; дохід, отриманий за кожним клієнтом.

Застосування CRM-систем дозволить підприємству ТОВ «Ферпласт-Україна» досягнути ефективної взаємодії працівників з клієнтами, постачальниками і посередниками, іншими структурними підрозділами.

Водночас, відносини з споживачами стають прозорими, керованими і прогнозованими. Також програмне забезпечення дозволяє автоматично генерувати звіти, виписки чи інші документи [12, с.119].

Ключовими завданнями, які дозволяє вирішувати впроваджена CRM-система на підприємстві ТОВ «Ферпласт-Україна» є:

- зростання якісних показників сервісу;
- розроблення єдиної бази для всіх клієнтів і стандартизація процесів;
- контроль за діями працівників;
- доступ до документів і звітності у онлайн-режимі;
- розроблення і внесення бази запланованих заходів і дій щодо покращення співпраці з клієнтами.

Враховуючи, що впровадження даної автоматизованої системи для підприємства є доволі громіздким процесом, він має як свої переваги, так і відповідні недоліки, які представлено на рис. 2.5.

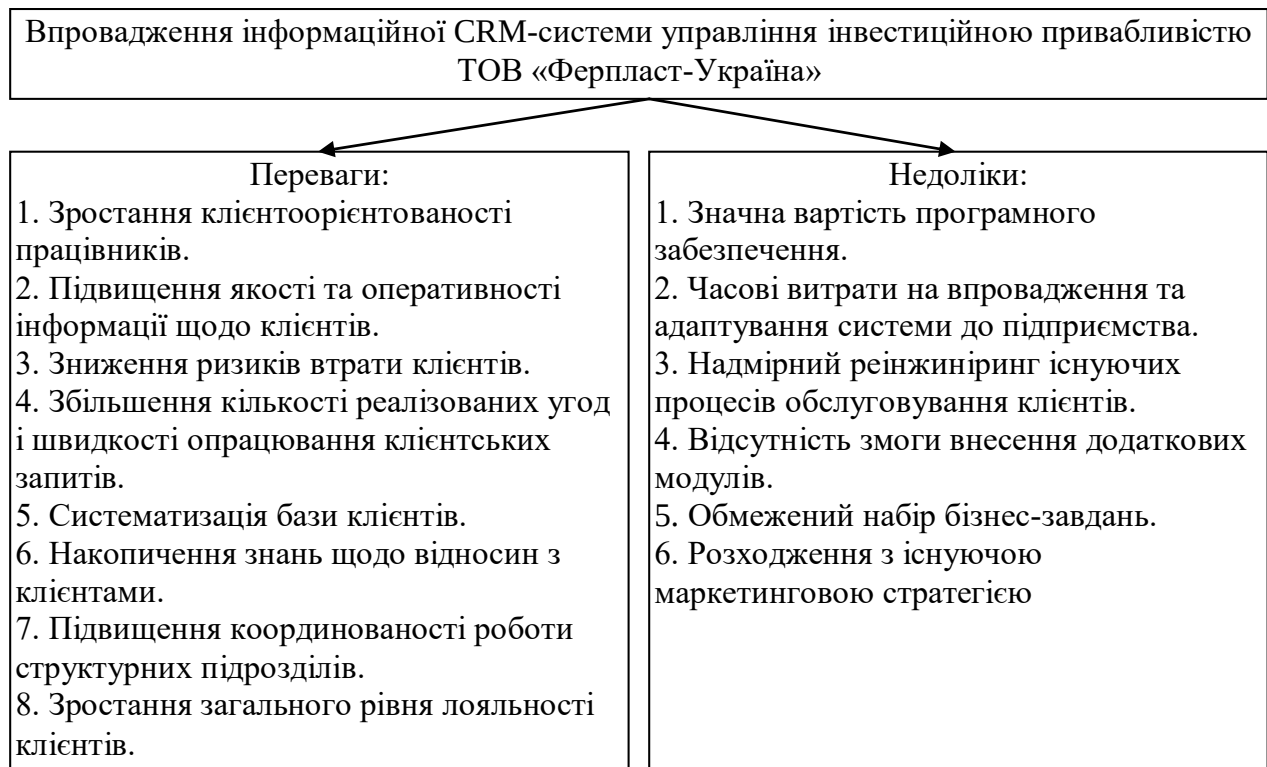

Рис. 2.5. Переваги та недоліки впровадження інформаційної CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна»

Отже, незважаючи на існування недоліків, впровадження нових програмних продуктів дозволить підприємству ТОВ «Ферпласт-Україна» отримати набагато більше переваг у майбутньому порівняно з існуючим станом у адмініструванні співпраці з клієнтами і забезпечить вирішення значної частини проблем формування позитивної лояльності.

Впровадження системи CRM в управлінні інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» сприяє зростанню рівня конкурентоспроможності на ринку. При цьому, усі економічні ефекти можна розділити на три умовні категорії:

- 1) прямі економічні ефекти;
- 2) непрямі економічні ефекти;
- 3) ефекти зниження ризиків [26, с.76].

Можливі ефекти від впровадження CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна» представлені на рис. 2.6.

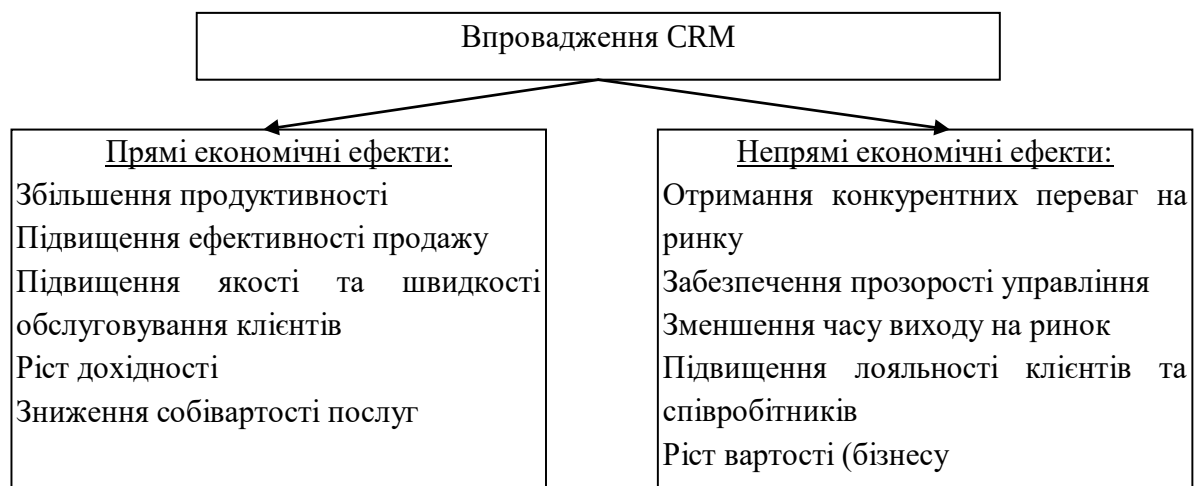

Рис. 2.6. Прямі та непрямі економічні ефекти від впровадження CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна»

До категорії зменшення ризиків можна віднести ефекти запобігання впливу негативних факторів на розвиток компанії - зниження ризиків. При цьому впровадження CRM може призвести і до появи нових ризиків, таких як

зниження продуктивності співробітників на початковому етапі експлуатації системи, неприйняття системи рядом співробітників.

Для оцінки ефекту від впровадження CRM може бути використаний метод аналізу декількох ключових показників до і після (а також в ході) змін. Це ті виміри, в розрізі яких ТОВ «Ферпласт-Україна» буде надалі оцінювати ефективність своїх відносин з клієнтами [26, с.78].

Пропонується впровадження сучасної інформаційної системи управління клієнтами - «KeepinCRM», яка ідеально підходить для роботи з роздрібною торгівлею. Функціональні можливості інформаційної CRM-системи «KeepinCRM» при впровадженні у внутрішні-бізнес-процеси ТОВ «Ферпласт-Україна» представлено у табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Функціональні можливості інформаційної CRM-системи «KeepinCRM» при впровадженні у внутрішні-бізнес-процеси ТОВ «Ферпласт-Україна»

Бізнес-процес	Функціональні можливості CRM-системи
Автоматизація складу	Оприбуткування та облік товарів на складі, комплектація замовлень, кросс-сейли, автоматичне списання товарів зі складу і контроль залишків
Аналіз продажів	Візуалізація воронки продажів і статистика по продажах допоможе контролювати результати роботи компанії та окремих працівників для подальшої оптимізації бізнес-процесів
Клієнтська база	Систематизована, детальна інформація про клієнтів, історія завдань та замовлень, коментарі працівників і не тільки. Вся клієнтська історія в одному місці
Автоматизація дій по угодах, завданнях, статусах	Налаштування автоматичного відправлення SMS, створення завдань, угод, перехід на новий етап угоди при заданих умовах, допоможе заощадити час на рутинних і повторюваних завданнях
Автоматизація фінансового обліку та документообігу	Простий аналіз і управління фінансовим оборотом компанії, моніторинг оплати замовлень. Внутрішній документообіг з можливістю створення шаблонів документів

Таким чином, в системі є всі необхідні функції для ефективної роботи з клієнтами й підрядниками. Інтеграції з великими маркетплейсами, транспортними компаніями, зручні модулі для управління клієнтами, фінансами й складом - всі ці інструменти створені для того, щоб зробити управління бізнес-процесами максимально простим і прозорим. Впровадження

системи дозволяє спростити такі процеси як: оформлення та трекінг доставки товарів, складський облік, облік клієнтів, комунікації з клієнтами через SMS і email, управління і контроль фінансових потоків. Також, інтеграції CRM з великими маркетплейсами дозволяють розширити охоплення ринку та отримати додатковий канал отримання замовлень.

Проведемо проектний аналіз визначення ефективності від впровадження проекту CRM-системи «KeepinCRM» в управлінні інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна». Оскільки впровадження CRM-системи передбачає підвищення ефективності здійснення основної операційної діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна», то до розрахунків грошових потоків доцільно включити надходження та видатки від основної, фінансової та іншої операційної діяльності. Вихідна умова – вхідні інвестиції щодо придбання CRM-системи, додаткового обладнання та навчання персоналу становлять 700000 грн. Дані про грошові потоки від різних видів діяльності ТОВ «Ферпласт-Україна» будемо приймати на рівні прогнозних даних. Дані про грошові потоки від реалізації проекту зведемо в табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Планування грошових потоків від реалізації проекту впровадження
CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-
Україна»

№п/п	Показники (параметри)	Роки				
		1	2	3	4	5
1	Початкові інвестиції (грн.)	700000	-	-	-	-
2	Грошові надходження від надання послуг, всього, грн.:	908409	908409	908409	908409	908409
	- операційні доходи	648981	648981	648981	648981	648981
	- фінансові доходи	238940	238940	238940	238940	238940
	- інші операційні доходи	20488	20488	20488	20488	20488
3	Грошові видатки на надання послуг, всього, грн.:	611532	611532	611532	611532	611532
	- операційні витрати	238854	238854	238854	238854	238854
	- фінансові витрати	67329	67329	67329	67329	67329
	- адміністративні та інші операційні витрати	305349	305349	305349	305349	305349

Продовження таблиці 2.17

4	Амортизаційні відрахування, грн.	100000	100000	100000	100000	100000
5	Очікуваний прибуток до оподаткування, грн.	296877	296877	296877	296877	296877
6	Очікуваний чистий прибуток, грн.	243439	243439	243439	243439	243439
7	Очікуваний чистий грошовий потік, грн.(р.6+р.4)	343439	343439	343439	343439	343439
8	Дисконтований чистий грошовий потік (р.7/(1+i) ^t)	269459	211415	165874	130144	102109
9	Кумулятивний дисконтований грошовий потік	269459	480875	646749	776892	879002

Розрахунок чистого приведеного до теперішньої вартості доходу від реалізації проекту розраховується за формулою [26, с.79]:

$$ЧТВ = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1 + СВВК)^t} - ПІ \quad (2.1)$$

де ЧТВ - чиста теперішня вартість; ГП t - грошовий потік за період (рік) t; ПІ - початкові інвестиції; СВВК - середньозважена вартість капіталу [59, с.237].

Розрахунок чистого приведеного до теперішньої вартості доходу від реалізації проекту:

$$ЧТВ = \left(\frac{343439}{(1 + 0,27)^1} + \frac{343493}{(1 + 0,27)^2} + \frac{343493}{(1 + 0,27)^3} + \frac{343493}{(1 + 0,27)^4} + \frac{343493}{(1 + 0,27)^5} \right) - 700000 = 179002$$

Розрахунок внутрішньої норми рентабельності виконується методом підбору.

$$D1 = 39\%,$$

$$D2 = 41\%$$

$$ЧТВ_{d1} = 12153,41 \text{ грн.}$$

$$ЧТВ_{d2} = -10394,51 \text{ грн.}$$

$$ВНР = 0,39 + \frac{12153,41 \times (0,41 - 0,39)}{12153,41 - (-10394,51)} = 0,14 = 14\%$$

Індекс прибутковості (дохідності) розраховується за формулою:

$$ПІ = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1 + СВВК_n)^t} / ПІ \quad (2.2)$$

Індекс прибутковості (дохідності) становить:

$$ПІ=879002/700000=1,255$$

Розрахунок періоду окупності проекту наведений в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Дані для розрахунку періоду окупності проекту впровадження

CRM-системи управління інвестиційною привабливістю

ТОВ «Ферпласт-Україна»

Період	Гпi	Гпді	Баланс на кінець року
0	343439	-	-700000
1	343439	269459	-430540
2	343439	211415	-219125
3	343439	165874	-53251
4	343439	130143	76892
5	343439	102109	179002

$$Мп = 12 \cdot (700000 - (269459 + 211415 + 165874)) / 130143 = 6 \text{ міс.}$$

ТО = 4 роки 6 місяців.

Зведена таблиця показників ефективності проекту впровадження CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна» представлена у табл. 2.19.

Таблиця 2.19

Зведена таблиця показників ефективності проекту впровадження

CRM-системи управління інвестиційною привабливістю

ТОВ «Ферпласт-Україна»

Показник	Значення показників
ЧТВ (чиста теперішня вартість), грн.	179002
ВНР (внутрішня норма рентабельності), %	14,00
ПІ (індекс прибутковості)	1,255
ТО (термін окупності), роки	4 роки 6 місяців

Графічно динаміка грошових потоків по проекту впровадження CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна» зображується у вигляді фінансового профілю проекту (рис. 2.7).

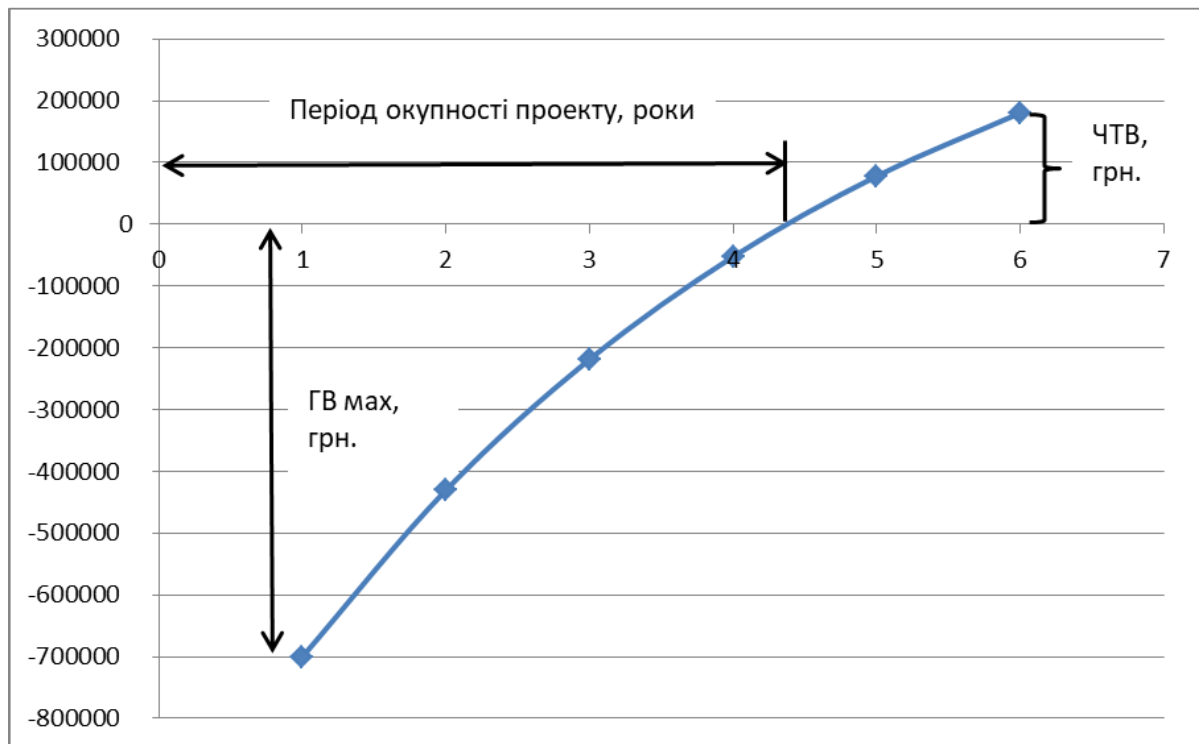

Рис. 2.7. Фінансовий профіль проекту впровадження CRM-системи управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Ферпласт-Україна»

Даний графік будується за значеннями кумулятивного грошового потоку. На ньому необхідно вказати наступні показники ефективності проекту: значення інтегрального економічного ефекту (*ЧТВ*), термін реалізації проекту (*n*), період окупності (*ПО*), максимальний грошовий відтік найменше значення кумулятивного грошового потоку – $ГВ_{max}$.

Приведений графік фінансового профілю даного проекту найбільш повно відображає розгорнуту характеристику проекту. На графіку масштаб і розраховані показники відповідають отриманим результатам. Таким чином, даний проект доцільно реалізувати, оскільки він забезпечить збільшення чистого фінансового результату та сприятиме покращенню рівня управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки стану та напрямів удосконалення управління інвестиційною привабливістю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що італійська компанія Ферпласт (Ferplast) є провідним виробником товарів для домашніх тварин, який вже давно існує на ринку. Понад п'ять десятиліть цей виробник виступає загально визнаною міжнародною провідною компанією. Починаючи з 2000 р. італійська компанія Ферпласт (Ferplast) відкрило в Україні власне виробничо-торговельне представництво.

2. Аналіз показав, що ТОВ «Ферпласт-Україна» діє прибутково, про що свідчать дані показників чистої виручки від реалізації продукції та чистого прибутку. Зокрема, чистий дохід підприємства у 2021 році склав 598675 тис.грн., що на 40941 тис.грн. або на 7,34 % більше, ніж у 2019 році. Чистий прибуток підприємства є значним, водночас як позитивне слід відмітити його зростання в 2019-2021 роках. Слід відзначити, що підприємство є низькорентабельним, також в 2021 році спостерігалась тенденція до збільшення рівня рентабельності на 4,07 пункти в порівнянні з 2019 роком.

3. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок про зниження ефективності інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна». Зокрема, у 2021 році валова рентабельність інвестиційної діяльності становила 4534,86 %, що на 60086,19 пункти менше, ніж у 2019 році. Так само, відбулося скорочення значення показника валової рентабельності інвестиційної діяльності на 8715,91 пунктів. У 2020-2021 рр. інвестиційна діяльність підприємства активізувалася, оскільки відбулося зростання обсягів фінансування інвестиційної діяльності порівняно з 2019 роком.

4. Узагальнено, що отриманий інтегральний показник – 79,64 балів свідчить про те, що ТОВ «Ферпласт-Україна» є інвестиційно привабливим, оскільки у підприємства стійкий фінансовий стан, що дає можливість приймати позитивні рішення при проведенні фінансового обґрунтування інвестиційних

проектів, а також при вирішенні інших питань, пов'язаних із визначенням наявності, розміщення та використання грошових коштів. ТОВ «Ферпласт-Україна» також має досить стабільний рівень платоспроможності та забезпеченість власними коштами.

5. У напрямку вдосконалення інформаційного забезпечення процесу адміністрування співпраці з клієнтами особливої актуальності останніми роками набуває встановлення CRM-систем. CRM-система (Customer Relationship Management) є комплексом програмного забезпечення, що забезпечує автоматизацію процесів маркетингу, персональний підхід до клієнта, технічне обслуговування і підтримку клієнтів. Така система забезпечує швидкий доступ до інформації про клієнта і розкриття цієї інформації в різних формах, зручних для різних користувачів. CRM дозволяє збирати та аналізувати інформацію щодо існуючих або потенційних клієнтів.

6. Обґрунтовано, що впровадження системи CRM в управлінні інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» сприяє зростанню рівня конкурентоспроможності на ринку. Пропонується впровадження сучасної інформаційної системи управління клієнтами - «KeepinCRM», яка ідеально підходить для роботи з роздрібною торгівлею. В системі є всі необхідні функції для ефективної роботи з клієнтами й підрядниками. Інтеграції з великими маркетплейсами, транспортними компаніями, зручні модулі для управління клієнтами, фінансами й складом - всі ці інструменти створені для того, щоб зробити управління бізнес-процесами максимально простим і прозорим.

7. Доведено, що приведений графік фінансового профілю даного проекту найбільш повно відображає розгорнуту характеристику проекту. На графіку масштаб і розраховані показники відповідають отриманим результатам. Таким чином, даний проект доцільно реалізувати, оскільки він забезпечить збільшення чистого фінансового результату та сприятиме покращенню рівня управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження управління інвестиційною привабливістю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що інвестиційна привабливість підприємства - самостійна економічна категорія, що характеризується не тільки стійкістю фінансового стану підприємства, прибутковістю капіталу, курсом акцій і рівнем виплачуваних дивідендів. Разом із цим інвестиційна привабливість підприємства формується завдяки конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, що виражається в якнайповнішому задоволенні потреб споживачів.

2. Обґрунтовано, що інвестиційна привабливість підприємства характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал.

3. Встановлено, що в сучасній практиці господарювання застосовується багатоаспектний підхід до аналізу й оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Загальний економічний та фінансовий стан досліджуваного підприємства у визначенні його інвестиційної привабливості, як правило, має відображатися цілою низкою показників.

4. Узагальнено, що інвестиційна привабливість розглядається на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Причому підприємство в цій системі є кінцевою точкою вкладення коштів, де реалізуються конкретні проекти, а привабливість кожного інвестиційного проекту визначається привабливістю всіх складових - країни, галузі, регіону, підприємства. Іншими словами, для стратегічного інвестора не будуть достатньо переконливими аргументи інвестування коштів, наприклад, у машинобудівне підприємство, якщо розвиток галузі в масштабі економіки перебуває в кризовому стані.

5. Встановлено, що законодавство визначає, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права в частині здійснення цієї діяльності; самостійно визначають цілі, напрямки, види та обсяги інвестицій; залучають для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів та торгів.

6. Доведено, що важливим завданнями інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності є стратегічна орієнтація на прийняття відповідних інвестиційних рішень і на поточне управління, а також використання сучасних методів аналізу інвестиційної діяльності, які дають змогу виявити резерви її зростання.

7. Аналіз показав, що ТОВ «Ферпласт-Україна» діє прибутково, про що свідчать дані показників чистої виручки від реалізації продукції та чистого прибутку. Зокрема, чистий дохід підприємства у 2021 році склав 598675 тис.грн., що на 40941 тис.грн. або на 7,34 % більше, ніж у 2019 році. Чистий прибуток підприємства є значним, водночас як позитивне слід відмітити його зростання в 2019-2021 роках. Слід відзначити, що підприємство є низькорентабельним, також в 2021 році спостерігалась тенденція до збільшення рівня рентабельності на 4,07 пункти в порівнянні з 2019 роком.

8. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок про зниження ефективності інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна». Зокрема, у 2021 році валова рентабельність інвестиційної діяльності становила 4534,86 %, що на 60086,19 пункти менше, ніж у 2019 році. Так само, відбулося скорочення значення показника валової рентабельності інвестиційної діяльності на 8715,91 пунктів. У 2020-2021 рр. інвестиційна діяльність підприємства активізувалася, оскільки відбулося зростання обсягів фінансування інвестиційної діяльності порівняно з 2019 роком.

9. Узагальнено, що отриманий інтегральний показник – 79,64 балів свідчить про те, що ТОВ «Ферпласт-Україна» є інвестиційно привабливим, оскільки у підприємства стійкий фінансовий стан, що дає можливість приймати

позитивні рішення при проведенні фінансового обґрунтування інвестиційних проектів, а також при вирішенні інших питань, пов'язаних із визначенням наявності, розміщення та використання грошових коштів. ТОВ «Ферпласт-Україна» також має досить стабільний рівень платоспроможності та забезпеченість власними коштами.

10. У напрямку вдосконалення інформаційного забезпечення процесу адміністрування співпраці з клієнтами особливої актуальності останніми роками набуває встановлення CRM-систем. CRM-система (Customer Relationship Management) є комплексом програмного забезпечення, що забезпечує автоматизацію процесів маркетингу, персональний підхід до клієнта, технічне обслуговування і підтримку клієнтів. Така система забезпечує швидкий доступ до інформації про клієнта і розкриття цієї інформації в різних формах, зручних для різних користувачів. CRM дозволяє збирати та аналізувати інформацію щодо існуючих або потенційних клієнтів.

11. Обґрунтовано, що впровадження системи CRM в управлінні інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна» сприяє зростанню рівня конкурентоспроможності на ринку. Пропонується впровадження сучасної інформаційної системи управління клієнтами - «KeepinCRM», яка ідеально підходить для роботи з роздрібною торгівлею. В системі є всі необхідні функції для ефективної роботи з клієнтами й підрядниками. Інтеграції з великими маркетплейсами, транспортними компаніями, зручні модулі для управління клієнтами, фінансами й складом - всі ці інструменти створені для того, щоб зробити управління бізнес-процесами максимально простим і прозорим.

12. Доведено, що приведений графік фінансового профілю даного проекту найбільш повно відображає розгорнуту характеристику проекту. На графіку масштаб і розраховані показники відповідають отриманим результатам. Таким чином, даний проект доцільно реалізувати, оскільки він забезпечить збільшення чистого фінансового результату та сприятиме покращенню рівня управління інвестиційною привабливістю підприємства ТОВ «Ферпласт-Україна».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз методичних підходів до визначення ставки дисконту при обґрунтуванні інвестиційних проектів. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/8576/1/65.pdf>.
2. Бажал Ю. М. Інвестиційний ресурс інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика; ред. Л. І. Федулова. К. : Основа, 2018. 550 с.
3. Бардиш Г. О. Проектне фінансування : підручн. К. : Алерта, 2012. 463 с.
4. Бардиш Г. О. Проектний аналіз : підручник; Мін-во освіти і науки України, НБУ, Львівський банківський ін-т. 2-ге вид., стереот. К. : Знання, 2012. 415 с.
5. Бенъ Т. Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Фінанси України. 2020. №6. С. 53-60.
6. Бенъ Т. Порівняльний аналіз визначення економічної ефективності інвестиційних проектів за різними методиками. Економіка України. 2021. №11. С. 34–41.
7. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2021. 592 с.
8. Бланк І. А. Інвестиційний менеджмент : підручник. К. : Ельза-Ніка-Центр, 2011. 448 с.
9. Бондар М. І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю : монографія. К. : КНЕУ, 2013. 256 с.
10. Бушовська Л.Б. Управління інвестиційною діяльністю як важливий складник економічної безпеки підприємства. Економіка і суспільство. 2021. Вип. 11. С. 170–176.
11. Васюренко О. Оцінювання й оптимальне прогнозне планування інвестиційної діяльності. Банківська справа. 2021. № 6. С. 33–37.
12. Верба В. А. Проектний аналіз : підручник; КНЕУ. К. : КНЕУ, 2013. 322 с.
13. Вербицька Ю. М. Інвестиційно-інноваційна діяльність як чинник

соціально-економічного розвитку регіону. Актуальні проблеми економіки. 2021. № 8. С. 151–156.

14. Верхоляд І.М. Інвестиційний механізм підприємства: принципи побудови, складові та особливості реалізації. URL: <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/3105/1/64.pdf>

15. Гайдучкий А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. Економіка і прогнозування. 2020. № 3. С. 119-128.

16. Гораль Л., Король С. Формування та організація механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств: методологічний аспект. Глобальні та національні проблеми економіки. 2020. Вип. 9. С. 278–283.

17. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

18. Гунько В. І. Фактори та показники формування інвестиційної привабливості підприємств. Фінансовий простір. 2013. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2013_1_18.

19. Дзеніс В.О. Міжнародна інвестиційна привабливість підприємства. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2017. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/6.pdf.

20. Донцов С. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства у вигляді аналізу надійності його цінних паперів. Фінансовий менеджмент. 2013. № 3. С. 78-84.

21. Дробенко Ю. Механізм управління інвестиційними процесами. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління. 2020. № 484. С. 255–258.

22. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посіб. 2-е вид. К. : Каравела, 2012. 432 с.

23. Замятіна Н.В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. Фінансовий простір. 2021. № 3(11). С. 138–142.

24. Захаркін О.О. Порівняльна характеристика концепцій управління

підприємством в системі його інноваційної діяльності. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2014. № 4(70). С. 53–58.

25. Зелінська О.М. Теоретичні засади визначення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств в умовах сучасних євроінтеграційних процесів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018 URL: <http://globalnational.in.ua/archive/22-2018/12.pdf>.

26. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. К. : МАУП. 2014. 152 с.

27. Іщук О.С. Моделі інтегрального оцінювання результатів фінансово-господарської діяльності промислових підприємств регіону. Регіональна економіка. 2018. № 2. С. 25–33.

28. Кисельова О. М. Основи державного управління інвестиційною діяльністю : монографія. К. : ВД «Корпорація», 2012. 311 с.

29. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання, 2015. 483 с.

30. Комаринський Я. Фінансово-інвестиційний аналіз: навч. посіб. К. : Укр. енцикл., 2012. 298 с.

31. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

32. Коренюк П. Концептуальні підходи та методи визначення інвестиційної привабливості національної економіки. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_2_10.

33. Короткова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства та методики її оцінювання. Ефективна економіка. 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2132>.

34. Крамаренко К. М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. Причорноморські економічні студії. 2016. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_10_22.

35. Крамаренко К. Теоретичні основи державного регулювання

інвестиційної діяльності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 5(1). С. 197–201.

36. Крамаренко К. Управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах сталого розвитку економіки. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 4(21). С. 246–250.

37. Крамаренко К.М. Економічний механізм екологізації інвестиційної діяльності в Україні. Науковий огляд. 2019. № 6(16). С. 22–33.

38. Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 10. С. 101–104.

39. Кривов'язюк І.В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 31. С. 83-90.

40. Кузнєцова А. Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності : монографія. Львів : Львів. банків. ін-т НБУ, 2012. 320 с.

41. Лазарєва О.В., Рощенко В.А. Розвиток екологічної складової сталого розвитку економіки України. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 8. С. 19–22.

42. Левицький В.В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2020. № 2(56). С. 69–71.

43. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2013. 376 с.

44. Макарій Н. П. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств. Економіст. 2020. № 10. С.52-57.

45. Менеджмент : понятійно-термінологічний словник / за ред. Г. Щокіна та ін. Київ : МАУП, 2021. 291 с.

46. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів : затверджені наказом Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010, № 73. URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja->

metodichnih-rekomendacii-z-rozrobki-bizne-doc31334.html

47. Мізіна О.В. Вдосконалення методики оцінки використання та відтворення майна на підприємстві. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2403>.

48. Мойсеєнко І. П. Інвестування : навч. посіб. К. : Знання, 2018. 490 с.

49. Назарчук Т., Косіюк О. Менеджмент організацій : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 560 с.

50. Новикова І. Вартісно-орієнтоване управління інвестиційною діяльністю підприємства : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Суми, 2013. 219 с.

51. Орлова К.Є. Управління інвестиційною діяльністю як засіб забезпечення розвитку потенціалу підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2019. №32. С. 169-173.

52. Пилипенко О. І. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства: огляд методик. Міжнародний збірник наукових праць. 2021. Випуск 1. С. 2-7.

53. Пилипенко О.І. Методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства: макро- і мікроекономічний аспекти. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. 2012. № 4(50). С. 120-127.

54. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

55. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 № 22. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0214-98>.

56. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства 94 фінансів України від 26.04.2000 № 91. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0284%2D00&p=1154500791191400>.

57. Про затвердження Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації»: Наказ Фонду

державного майна від 26.01.2001 № 49/121. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0121-01>. – 24.10.2019.

58. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 389. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-п>.

59. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.

60. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-02>.

61. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=5080-12>.

62. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.96 № 94/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

63. Сабліна Н.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2020. Вип. 10. С. 485–490.

64. Ситник О.В. Основні завдання, функції та система принципів управління інвестиційною діяльністю підприємства. Економіка та держава. 2020. № 1. С. 90–92.

65. Соболева Г.Г. Сутність управління інвестиційною привабливістю підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. URL: http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/17_2018/62.pdf.

66. Супрун С. Д. Управління ефективністю інвестиційної діяльності підприємств. Фінанси України. 2020. № 4. С. 82-87.

67. Товстенюк О. В. Інвестиційна привабливість як об'єкт діагностики. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2021. № 727. С. 381-386.

68. Ульянченко О.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа сталого розвитку економіки держави. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2021. № 2(4) С. 70–76.

69. Управління інвестиціями на підприємстві : навчальний підручник. К. : Лібра, 2014. 372 с.
70. Федоренко В. Інвестиційний менеджмент. Київ : МАУП, 2018. 184 с.
71. Феєр О. Управління інвестиціями як складова інвестиційного механізму підприємства. Економіка і суспільство. 2020. № 5. С. 256–259.
72. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2020. № 851. С. 140–145.
73. Хархут Н. Роль економічного аналізу в інвестиційній діяльності підприємств. Економічний аналіз. 2020. № 9. С. 313-317.
74. Хобта В. М. Формування та підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. 2014. Випуск 36-1. С. 118-125.
75. Шпортько Г. Ю. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. Ефективна економіка. 2014. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_11_71.
76. Яцух О.О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Гроші, фінанси і кредит. 2018. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/35.pdf.

ДОДАТКИ